

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Ryattér sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, október 10.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreszikk: Gazdakongresszus.

Állami hitelünk.

A koldusbot.

A kínaiakat lefegyveresték.

Hírlapíró és ügyvéd.

A persa sah születésnapja.

Az aradi tizenhárom tisztelgése Haynau előtt.

Botrány a budapesti lóversenyen.

A tordai pénzhamisítók.

Korona, krajczár.

Tárcza: Filótásék, a szomszédjaim. Irta:
Lux Terka.

Csarnok: A fekete bárány. Irta: Rudyard K.

Gazdakongresszus.

Budapest, október 9.

Agrárizmus . . . merkantilizmus. E két jelszó alatt uszítják most egymásra a gazdákat és kereskedőket. Kérdjük, helyese-e ez, szükséges-e ez és valóban ellenlábasai-e egymásnak gazda és kereskedő.

Tagadhatatlan, hogy mi exczellenter földművelő ország vagyunk. Jövedelmeink, vagyoni forrásaink bősége vagy szűke attól függ, jó, vagy rossz termés következt-e be? Jól tudja ezt a gazdán kívül is a kereskedő, a hivatalnok, az iparos és első sorban maga az állam. Mert jó termés után zaklatás nélkül folyik be az adó, utazik és vásárol a gazda, ekkor van jövedelme kereskedőnek, gyárosnak, iparosnak.

Volt-e az állam bármikor is ellensége a termelőknek? Abban a meggyőződésben vagyunk, hogy ezt Magyarországon állítani is abszurdum. Annál inkább az ma, a mikor a kormányzat minden lehető követ, hogy egyaránt boldoguljon a kisbirtokos, mint a középbirtokos osztály, a mikor egyik gazdasági és szociális intézkedés a másikat követi. Lehet-e józanul állítani azt, hogy a magyar kereskedő a gazdák rovására tör? Nem-e kész bizonyosság, hogy ezzel önmaga ellen emelne fegyvert? Mégis bizonyos idő óta nagy előszeretettel indulnak egyes emberek hamis jelszavak alatt harcra egymással, harcra önmaguk ellen.

S ezzel ártnak egyaránt a köznek is. A gazdaközönségnek igenis megvannak a maguk nagy érdekeik, a miket államnak és a társadalomnak követniök és kielégíteniök kell. De minden eme faktortól sem függ. Számolni kell azzal, hogy a gazda dolgába sok mindenféle körülmény, időjárás, elemi csapások, világeseemények is beleavatkoznak, a miért államot és embereket felelősségre vonni nem lehet.

Már most, ha a kassai gazdakongresszus s általában a gazdasági egyesületek a gazda sorsának javításán fáradoznak, ez ellen nemcsak nincs kifogása senkinek, hanem a törekvést minden okos, komoly és józan ember csak örömmel üdvözölheti és helyeselheti. Sőt e törekvéseknek támo-

gatására kell sietnie minden olyan faktornak, a mely az ország felvirágzását tartja szem előtt.

Viszont azonban, ha egyes emberek a gazdaközönség, vagy esetleg a kereskedők tömörüléséből pártpolitikai hasznot akarnak huzni, ha osztály és felekezeti harcra törnek és amugy is laza társadalmunkat még inkább elemekre akarnák bontani, ez ellen a legerélyesebben és a leghatározottabban tiltakozunk a haza jóléte érdekében.

És ez ellen államnak, kormányának és törvényhozásnak egyaránt vetőt kell kiáltania.

Ez a megjegyzésünk a kassai gazdakongresszusra.

POLITIKAI HIREK.

A néppárt veresége. Molnár apátról és Kálmán Károly urakról szól az ének, a kik Háromszéket, vagy legalább is annak felvidékét akarták a néppárt szent zászlója alá összeverbuválni. Aként gondolkozott a két tiszteletreméltó férfiú, hogy ha valamelyes vidéket sűrűbben népesíti katolikus hitű lakosság, tehát az a vidék mindjárt kötélnek is áll és vakon fog hóbortokat csinálni a főtisztelendő urak s a néppárt szekereinek előrelátásával. Ebben a feltevésükben Háromszéken most szombaton érte Molnár apát urat a csalódás, a ki az Osdolán megtartott népgyűlés alkalmával azt a szomorú tapasztalatot szerezte, hogy a székely embernek esze is, meg szive is van s holmi felekezeti csábítgatásokra

TÁRCZA.

Filótásék, a szomszédjaim.

Irta: Lux Terka.

I.

Egy ámbituson lakunk Filótásékkal, a házigazdákkal és így akár akarva, akár nem, mindent látok, a mi náluk történik és meglehetősen ismerem már családi viszonyaikat.

Kora tavasztól késő őszig künn lakik ez a népség az ámbituson és meleg időben, még az éjszakai alvást is beszámítva, itt végeznek el ezek mindent. Itt esznek, tanácskoznak, veszekednek, morgognak egymásra, pedig niúcsenek senki, midőssze négyen vannak.

Négy vöröses-szöke, fősvény és durva lelkű ember ez, már tudniillik a természetüknek a legfőbb alapja egyezik így meg, a részletben mindeniknél van eltérés.

Filótás János, ez a kis fürge, öreg ember, édeskés és mosolygós szemű, de egyuttal ravaszdi is ő kigyelme. Az élete párja, Filótásné asszony ugy külsejére, mint a természetére a legellenszenvesebb közöttük. Kővér, himlőhelyes arcú asszony, csunya, zöldessárga, buta macskaszemekkel.

A leánya, kis huszonöt éves özvegy asszony, az első pillanatra, kivált mikor valami empirkötőbe buvik, olyan mint egy öreg arcú gyerek. Nem volna csunya, csak az okatlan kendőzés korán szarkalábakat húzott kék szeme alá.

De ott van aztán, kárpoztulás bőrének elveszett üdeségéért, nagy, szöke, lorelei-haja.

Ez a haj csodaszép haj. Leér egész a sarkáig és mikor befonja ezt a roppant haját, olyan valami könnyű bájjal tudja madárfejecskéjére feltűzni, hogy tisztára csoda.

Máskülönbén elég kedves kis asszony. Jelleme ugyan nincsen egy garasára sem, mert szélházi, hízogó, pletyka s mikor eszébe jut, olyan hetyke, hogy lóhátról sem lehetne vele beszélni. Hanem a mikor rájön az „őszinteségi mania”, akkor olyan ostobául kedves és szájalomra méltó, hogy az ember szinte szeretné végigsimogatni gyönyörű haját s azt mondani neki: szegény, szegény, kicsike!

Hanem aztán eszébe jut az embernek, hogy ez a kicsike tulajdonképen egy huszonöt éves özvegy asszony és erre aztán azt gondolja megint az ember, hogy: bizony, ennek több esze is lehetne már, minthogy teljesen idegen emberek előtt egy csésze tea mellett olyan dolgokról beszéljen, a mi szorosan családi és a mit okos ember, a helyett, hogy szelőztetne, hagyja megpenészedni az emlékezet kamarájában.

Ez a kis ostoba pedig, amint apró fogaiival a vaniliás perezcet ropogtatja, elmondja, hogy az ő papája nem Filótás János és hogy a mamája gazdasszony volt a „papáéknál”, mikor ennek még más felesége volt.

A mint ebből látható, eléggé indiskrét családi dolgokat szokott dombra ütni és minden „titoktartási ígéret” mellőzésével.

Hát még mikor félig pityeregve elmondja, hogy mennyire szeretne ismét férjhez menni,

mert itt a szüleinél borzasztó, az élete! Itt nincs sem kényelme, sem egy krajczár pénze és akárhányszor megteszi, hogy mikor vásárolni küldi az anyja, megcsalja őt egy pár hatosig.

Este nem hagyják őt olvasni, mert úgy mondják: kár a gyertyáért és délután nem hagyják pihenni, mert: kár az időért.

Mindennek aztán az lett a vége, hogy a kicsi asszony megunta ezt a sanyargatást és követelte, hogy adják őt férjhez.

Az anyja csodálkozva nézett reá.

— Hiszen menj! — mondotta vállat vonva.

— Nem ugy van az! — kiáltotta haragosan a kis özvegy. — Nem olyan világ van most, hogy pénz nélkül elvegyenek egy asszonyt. Persze magunknak ez kellene. De utóljára is, van nekünk elég vagyonunk, gyermek pedig csak én egyedül vagyok, hát „splendirozzanak” reám.

Erre aztán kiűtött a három hétig tartó családi háboru az ámbituson. A hadüzénő, az özvegy bizony csak egyedül állott a maga táborában, míg a megtámadottak hárman voltak. A harmadik egy árva rokon volt, színtén Filótás leány.

Erről a Filótás kisasszonyról még nem is történt említés, pedig nem is ő az utolsó szemlél a familiában, mert szörnyen nagyra becsülik azért, hogy „pénzkereső”, lévén a leány: szűrvirág-varróné.

Az „ámbitusi háborunak” azonban, mint minden háborunak a világon, az lett a vége, hogy az egyik fél beadta a derekát. Ez a fél

nem hajlandó a politikai tisztesség meggyéréről le-
térni. Bereckben pláne meg sem lehetett tartani.
a „népesnek ígérkező“ neppárti gyűlést résztvevők
hiányában. Kálmán Károly pedig, a ki ismeretes
adomatarát minden affektus nélküli meritette ki
Osdolán, azzal a rezignációval távozott, hogy a
székelyeknek még a humor iránt sem lévén meg a
kellő érzeke, nem érdemes ezzel a néppel semmit
kezdeni. Szívesen regisztráljuk ezt a szomorú tény-
állást és ami őszinte részvétünk kiséri hazafelé ve-
zető utjokban a mélyen csalódott neppárti oszlopos
férfiakat.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház
állandó igazolási bizottsága Kubinyi Arpad elnök-
léseével tartott mai ülésében vizsgálat alá vette
Chabada József körmöczbányai, Hertelendy Ferencz
zalamegye-tapolczai, Nagy Ferencz máramarosme-
gye-vivói és Török Gyula gömörmege-rimaszombati
kerületében megválasztott képviselők megbízó leve-
leit. A megbízó levelekül szolgáló választási jegyző-
könyvek úgy tartalmukra, mint kiállításukra nézve
megfelelően a törvényben és a házszabályokban meg-
szabott feltételeknek, a bizottság a nevezett képv-
iselőket — tekintettel arra, hogy megválasztásuk
óta több mint harmincz nap telt el — végleg ig-
azolt képviselőknél jelentette ki. A bizottságnak erre
vonatkozó jelentését Psik Lajos jegyző holnap a ház
elő terjeszti.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága e
hó 11-én, csütörtökön, közvetlenül az országos ülés
után, ülést fog tartani, a melyen határnapokat tűz ki
azoknak az összeférhetlenségi bejelentéseknek a tár-
gyalására, a melyek még a nyári szünet előtt a
Ház elnökségéhez érkeztek s a Ház elnapolása kö-
vetkeztében mindeddig nem nyerhettek a bizottság
utján való elintézt.

Állami hitelünk.

Arad, október 9.

A magyar pénzügyi köröket igen kellemet-
lenül érintette az a hír, mely félhivatalos ol-
dalról is megerősítést nyert, hogy az ugyneve-
zett Rotschild-csoport, mely különösen a pénz-
ügyi egyensúly helyreállítása óta állami hitel-
műveletünket finanszírozni szokta a nagy ko-
ronajáradék fönnmaradott 50 milliójának ré-
szére fönn tartott optionalis jogával nem akar
élni.

Pedig ebben reménykedtünk, a mivel szem-
ben az óriás módon föllendült kereskedelmi és
ipari kezdeményezésekkel az állami pénztár

csupán oly módon képes a hathatós támoga-
tást megadni a kiáltó szükségek számára, ha
a pénzügyi egyensúly megóvásának mindenek
fölött álló érdeke mellett a nagyarányu be-
fektetéseket az évek hosszú során át visz-
szafizetendő nagy kölcsön fölvételével tudja
fedezni.

Ha ma az államnak egyszerre 50 millió van
rendelkezése alatt, ezekkel nagyszabású ipari
és kereskedelmi érdekek szolgálatára siethet s
az évek hosszú sorára van beosztva a befekte-
tett tőke visszatérítése. Talán sehol sem oly
igaz a latin közmondás, hogy bis dat, qui cito
dat, mint a nagy alapításoknál, melyeknek ked-
vező conjuncturái egyszer elszalasztva nem egy-
hamar jönnek vissza.

És most, mikor az idegen tőke szívesen
vándorol be hozzánk, nagy horderejű alkotások
céljából, természetes, hogy az államnak is
oda kell nyújtani segítőjobbját, ámde ennek
a jobbnak a markában piczula is kell hogy
legyen!

Csak természetesnek tartjuk tehát az e
fajta nagyobb beruházási kölcsönök fölvételét s
még természetesebbnek a kínos föltűnést, mit
a pénzcsoport visszautasítása keltett.

Az még legtermészetesebb, hogy mindig
akadnak fujtatók, a melyek részint szenzáció
hajhászatból, részint rosszakaratból az e fajta
jelenségeket úgy adják be a közönségnek,
mint a magyar államhitelem megrendülésének tü-
neteit.

Balga beszéd! A magyar állam hitele soha
sem volt szilárdabb, mint most, mikor nemcsak
hogy kötelezettségeinknek kifelé eleget teszünk,
hanem befelé is az intenzív erősödésnek jelen-
tékeny anyagi áldozatokat igénylő nagy mun-
káját folytatjuk, sőt a bekövetkezendő valuta-
rendezés céljaira óriási állampénztári készlettel
rendelkezünk.

Mi a visszautasításnak egy bevallott okát
olvastuk, t. i. azt, hogy a pénzcsoport csupán
aranyjáradékot akart átvenni, nem pedig kor-
onajáradékot, holott a kormány — igen helyesen
— ragaszkodott az utóbbihoz. Valutánk még
rendezetlen volta e tekintetben is nagy óvat-
ságra kényszeríti a kormányt s nem tehetjük
ki magunkat annak, hogy éppen a valutaren-

dezésre fönn tartott aranykészletünket a világ-
kereskedelem szelei a világ minden tájkára
rövid idő alatt széthordják.

Hanem mi a magunk részéről közel vélünk
járni az igazsághoz, mikor azt állítjuk, hogy
egy be nem vallott indoka is van a visszaut-
asításnak s ez az osztrákok parlamenti helyze-
tében rejlik s nem annyira minket, mint az
érdekelt pénzügyi körök növekvő aggodalmát
illeti.

Ki tudja ma, hogy az új osztrák választá-
sok micsoda eredménnyel végződnek, s hogy
ennek milyen kihatása lesz közös kereskedelmi
s ipari érdekeinkre, melyeknek biztonsága, ál-
lamadósága iránt, a nevezett pénzügyi körök,
talán tulérzékenységből nem nagy bizalommal
látszanak viseltetni. Mi politikusok reméljük a
legjobbat, de a pénz: az ideges s mindjárt
visszatujk a legkisebb politikai felhő láttára
biztos odujába: a vasszekrénybe . . .

Pedig, hogy e tulérzékenységnek mily ke-
vés alapja van, azt be fogja bizonyítani a nagy
népszámlálás, melynek előmunkálatai már ja-
vában folynak, s mely rapnál világosabban be
fogja bizonyítani, hogy fajban, anyagi erőben
mekkorát gyarapodott Magyarország! Ez a sze-
gény, kimerült, idegen járomban nyögdecslő
ország, a hogy azt a függetlenségi rosszaka-
ratu tükör mutatja.

Abban a tükörben a függetlenségi eszme
csak a saját torzalakját látja, mint a Hamupi-
pöke vén anyja, míg a népszámlálás kérlel-
hetlen, elvitázhatlan adatai a szegény Hamupi-
pöke — Magyarországnak üde, friss, életerős
áramlatját fogják visszatükrözni. (sz.)

TÁVIRATOK.

József Ágost vendégei.

Bécs, október 9. Lipót és György bajor
hercegek, akik tegnap este Radmerből
ideérkeztek, ma reggel Kis-Tapolcsányba
utaztak József Ágost főherceg és neje lá-
togatására.

A burok végküzdelme.

London, október 9. A Daily Telegraph
jelenti Lourenco-Marquezból tegnapi kelet-

pedig itt az öregek voltak, a kik egy titkos
konferencián elhatározták hogy: Isten neki,
még egyszer splendorozzunk a leányra! Örökké
ugy sem maradhat özvegyen, hát hadd menjen
férjhez.

Egy darabig aztán béke volt a háboruk
földjén és egy délután a házasságközvetítő
Kohn Dávid beállított az ő derűs mosolyával és
hervadó zöld színű pihés kabátjával, a melynek
zsebéből ünnepélyes lassúsággal huzott elő egy
titokzatos, aktaforma papirost.

A kerek asztal mellett ideges várakozással
ültek Filótásék, s a kis özvegy tompa körmeit
harapdálta türelmetlenségében.

Kohn pedig egy csomó ceremónia mel-
lett föltette a szemüvegét és végre olvasni
kezdte:

— Egy özvegy vasuti hivatalnok, ötvenkét
éves, jövedelem: ezerkétszáz forint, adósság:
három ezer forint.

Filótásék felszisszentek ijedtükben.

— Ez sok, — mondták egyszerre.

— De hivatalnok, — pattant fel az özvegy,
— és nem csizmadia! Háromezer forint! Ez
nem is sok. Egyéb megjegyzés nincs a hivatal-
nok mellett, Kohn?

Koh megigazította szemüvegét.

— Van kérem. Négy nevetlen gyerek.

Az asszonyka az asztalra ütött.

— Szemtelenység! — kiáltotta. — Négy
gyerek és háromezer forint. Menjünk tovább,
Kohn.

Kohn tovább ment.

— Egy butorasztalos. Fiatal ember, har-
minczéves, adósság: kétezer forint.

— Nem szeretem a gyaluforgács-szagot, —

fintorította el az orrát az özvegy. — Menjünk
tovább.

— Egy férjiszabó, önálló szép üzlettel a
piacon, fiatal ember, negyvenöt éves, adósság:
négyezer forint.

— A negyvenöt év mellé egy kicsit sok a
pénz, de hát milyen ember ez, Kohn?

— Ez egy nagyszerű gavallér ember, —
lelkesegett a szabóért Kohn. — Ez egy gentle-
mann, ez snájdig uri ember.

— Jól van — felelte az özvegy. — Hadd
mutassa be magát.

II.

Megtörtént az eljegyzés s ezzel kapcsola-
ban kiütközött ismét a háboru az ámbituson.

— Négyezer forint! sóhajtozták egyre Fi-
lótásék — és a stafiring. — Ez tisztára olyan
dolog, a mibe az ember akár belébolondulhat.

— Bár a megbolonduláshoz nem mutatott
hajlandóságot a házaspár, de tényleg kezdtek a
sóhajtozásból belébetegedni.

Arcuk nekisápadt, a járásuk nehézkessé
vált és a mi a legrosszabb, Filótásné kezdett
felhagyni a kovászosugorka-vacsorákkal.

De mind ezzel a kis özvegy egy cseppet
sem törődött. Varrta vígan a stafiringját és
egészen beléháborodott egy kicsit görbényaku
és kopaszodó fejű, de nagyon előkelő szokáso-
kat valló völgyényébe.

Igy például, a többek között, az esküvő
utánra nászutat ajánlott Velenczébe, mire egy
kicsit megnökkent a menyasszony.

— De — dadogta zavartalan — mit szöl-
nak ehhez mamáék?

— A mamáék! — csodálkozott a szabó. —
Hát mi közük nekik ehhez?

— Persze, persze, — gondolta a kis ö-
vegy is, hanem azért az esküvőt megelőző na-
pig nem merte ezt a szándékukat az öregekkel
tudatni.

Ekkor, főzés közben mondta az anyjának:
— Mama, mi esküvő után, a déli vonattal
elutazunk.

Filótásné megállította a kanalat a rántásos
lábásbán és csodálkozva nézett a leányára.

— Elutaztok?! Hová?

A kis özvegy buzdón tisztított egy nagy
fej vöröshagymát és lesütött szemekkel felelte:
— Velenczébe.

A rántásos lábásból kikerült erre a fa-
kanál, és egy felkiáltó jelet csinált belőle Fi-
lótásné.

— Velenczébe! — kiáltotta rekedten, ég-
felé emelt karokkal, azután megszedült és ha-
nyattvágódott a konyha kövén.

III.

— Ők azért mégis elutaztak Velenczébe, bár
bucu nélkül az öregektől.

— Menj — fuldokolta a dühtől reszketve
Filótásné a leányának — menj, semmi közöm
hozzád. Kifoglak tagadni. Julcsára hagyok min-
dent. Velencze! Utazni! Hallatlan!

A szabót mindez nagyon kellemetlenül
érintette s mikor a kocsiba ültek, mérgesen
harapta el a szót fogai közt:

— Bizony, a mama egy kicsit . . .

— Igen, — fejezte be dühösen a felesége
— a mama nagyon nagy paraszt!

tel, hogy megint 200 bur érkezett oda, a kik Sabi mellett átkeltek a határon és kiszolgáltatták fegyvereiket.

Fokváros, október 9. Wepener, Rouxville és Vyksburg bur csapatok hatalmában van, amelyeket az angolok dél felé kergettek. Az angolok Oranje szabadállamon keresztül összekötő vonalat vonnak a vasutól Natal határáig. Az angolok megkísérelték a burok bekerítését.

Az angol politikából.

London, október 9. A *Daily Telegraph* jelenti, hogy a kabinet valamennyi tagja a forma kedvéért átadta lemondását a miniszterelnöknek, hogy a miniszterium összeállításában esetleg tervbe vett minden változás keresztülvitelét megkönnyítsék neki.

London, október 9. Ma reggelig 427 unionista, 95 liberális és 69 ir nacionalista jelöltet választottak meg. Az unionisták eddig 25 mandátumot hódítottak el, az ellenzék pedig 18-at.

A koldusbot.

(Elégületlen 48-as honvédek.)

Arad, október 9.

Az 1848—49-iki honvédegyletek országos központi bizottsága ellen felzudultak az agg szabadsághősök.

Két kiáltvány jutott most nyilvánosságra. Az egyiket a kolozsvári és kolozsmegyei, a másikat a jászkerületi honvédegylet bocsátotta ki.

A kolozsvári honvédegylet kiáltványa jelenti, hogy az országos közgyűlés feleslegessé vált, mert a központi bizottság csak a formázásokra szorító jelentéseket tesz, a honvédeknek, több ízben megújított panaszait meg nem hallgatják, honvédtársaikon nem segítenek és az új választmányt a Podmaniczky Frigyes és Mikár Zsigmondék részéről előre elkészített névsor szerint állítják össze. Kimondják, hogy ők többet nem kívánják magukat kompromittálni, a Mikár titkári hivatala által időnként támasztott porlekedéssel. S minthogy még ezenfelül számos egylet felterjesztéseit a központ még közgyűlési tárgyalásra sem bocsátotta, elhatározták, hogy az országos közgyűlésre többé tagokat nem küld, hanem autonóm jogkörében fog minden lehetőt elkövetni a honvédek érdekében.

A jászkerületiek felháborodva kérdik, vajjon mire való az állítólag működő központi bizottság? Ezután elősorolják súlyos sérelmeiket. Kimondják, hogy e bizottság a honvédek egyetemének érdekeit nem juttatja érvényre. Oly javadalmazást kíván, mint a milyent a mostani m. kir. honvédség elagot vitézei kapnak, kiknél nem kutatják detektívszerűleg, vajjon az illető nem fizet-e több adót, 4, illetve 10 koronával munkaképes, vagy nyomorék-e és kap-e valahonnan valamely keserves napibért?

Ezt az eljárást a jászkerületiek a kegyeletfalat megadása vagy megtagadása kérdésénél nemcsak jogtalan, de a legszégyenítőbb és legsértőbb föltételeknek tartják. Ezért elhatározták, hogy a honvéd közgyűlésen e súlyos állapotok megváltoztatása iránt interpellációt intéznek. Kiáltványukban fölkérik az ország összes honvédegyleteit, hogy ezt az ügyet tegyék magukévá.

Mint látni való, mindkét honvédegylet egyetért abban, hogy a központi bizottság eljárása a legnagyobb fokban sérelmes. Az egyik azonban még bizik a közgyűlés erejében, mely

megdönthetné a központi bizottság mostani vezetőinek hatalmát, míg a másik lemondott erről a reményről. Elvégre öreg emberektől nem csoda, ha már gyöngének érzik magukat ilyen ostromra.

Az öreg honvédek elkeseredése és méltatlansága teljesen jogos. Sőt a sérelem még több, mint a mennyit ők hoznak fel.

Biztos tudomásunk van arról, hogy a protekció működik a negyvennyolczas honvédek segítségével is. Akinek kellő összeköttetése van a döntő köröknél, az, ha még annyi adót fizet is, valamely idegen adóhivatalnál kiállítat magának arról bizonyítványt, hogy abban a községben nem fizet adót — és kap nagyobb segílyt, mint akárhány olyan öreg honvéd, a kinek semmiye sincs, csak

Egy érdemrend és rongvos öltözet, no meg a koldusbot.

A kínaiakat lefegyverezték.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 9.

Waldersee gróf folytatja erélyes működését a kínaiak lefegyverzése terén. Szavának óriási varázsa van, mert — ha hinni lehet egy alábbi táviratnak, mely kerülő uton Rómán át érkezett hozzánk — úgy a grófnak egyetlen szavára az egész peccsili tartomány megadta magát. Es Waldersee nyomban kiadta utasításait a lefegyverzésre vonatkozólag.

Míg azonban ez megtörtént, addig körülbelül nyolczezer kínai hagyta el a tartományt.

Másik jelentés szerint Fucsauban zavargás tört ki.

— *Gyilkoljuk az idegeneket!* — hangzott a zavargók ajkáról. Az összeesküvést azonban fölfedezték és még idejekorán elnyomták.

Mai távirataink a következők:

Hongkong, október 9.

Fucsauban kitört a zavargás. Az összes helyiségekben plakátokon szölik fel a lakosságot, hogy az idegeneket mészárolják le.

Az összeesküvést felfedezték és kitűnt, hogy az összeesküvők célja volt, az összes hitéretők legyilkolása és az idegenek épületeinek lerombolása.

Peking, október 9.

Rosthorn pekingi osztrák-magyar követével Pekingből Takuba érkezett. Onnan Bécsbe utaznak.

Róma, október 9.

Ideérkezett jelentés szerint Waldersee a peccsili tartomány hatóságait felszólította, hogy 48 óra alatt adják meg magukat. A parancsnak nyomban eleget is tettek, mire az összes kínaiakat lefegyverezték. Nyolczezer benszülött elmenekült.

London, október 9.

A *Daily Telegraph*-nak jelenti Kantonból 7-iki kelettel: 3000 lázadó a Szanhohvei- (Háromság-) társaságból megverte a császári csapatokat, aztán több pontot foglalt el a Nirs-öböl és a Deep-öböl között és most előrenyomul dél felé. Tauszu alkirály ma kiküldte Ho tengernagyot és Tong tábornokot a lázadók leverésére.

A *Times*-nak jelenti Sanghaiból 7-iki kelettel: A francia csapatok a luhani vasut mentén lévő Lukaukiat, az orosz és német csapatok pedig a peitangi erődöket és a tangsani és kaipingi bányákat tartják megszállva s így kezükben van egész Eszak-Kínának kőszénvel

való ellátása, azonkívül pedig az oroszok még a vasutat is hatalmukban tartják.

Pétevár, október 9.

A *Ruszkij Invalid* jelentése szerint Gurcsin tábornokot, a 19. hadtest parancsnokát, a haditanács tagjává nevezték ki.

Hirlapiró és ügyvéd.

(Egy sajtópör epilógusa.)

— Az Aradi Közlöny tudóstójától. —

Arad, október 9.

Óriási érdeklődés mellett folyt le ma a szabadkai kir. törvényszék, mint büntető bíróság előtt az a pör, amelyet Mamuzsics Ágoston ügyvéd, a polgármester elleni párt vezéralakja indított Terbe Vincze, a *Népszava* szerkesztője ellen.

Rágalmazás és becsületsértéssel volt vádolva Terbe a lapjában közölt Alarcz alatt című cikk miatt. A cikknek rövid tartalmát és irányát annak idején ismertettük. A cikkben foglaltak Mamuzsics Ágoston szereplését támadják a közügyek terén és a polgármester elleni sajtópörökben, természetesen nem valami hizelgő modorban.

E tárgyalásra csak fél tizenkét óra tájban került a sor. A bíróság a következő tagokból állott: elnök Crainizeau Mihály, bírák Salanky József és Murian Miklós. Magánvádló Mamuzsics Ágoston személyesen jelent meg, vádlottat Csillag Károly dr. ügyvéd védte.

A tárgyalás megnyitása előtt az elnök konstataálta, hogy Kolonics Károly tanu nem jelent meg, miután beteg. Kopilovics Lukács, Rutkay Máté és Bedzsula József tanuk megjelentek.

A tárgyalás megnyitván, elnök kérdésre vádlott kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek.

Ezután hosszasan fejtegeti, hogy mi indította a cikk megírására, t. i., hogy Mamuzsics Ágoston szította a feszült viszonyt ő és a polgármester között, lapját fölhasználták mindenre a cikkeket panaszos irta és Vukovics Józsefet használta föl strómanként és a szegedi esküdszéket sikerült is félrevezetni.

Mikor a polgármesterrel kibékült, akkor panaszos aláíratott Vukovicsal egy nyilatkozatot, hogy a cikkeket Terbe irta. Ezt be is nyújtotta a szegedi esküdszékhez, de nem sikerült félrevezetni a bíróságot. Beszéde közben gyakrabban sértő szavakkal illeti a panaszost, mire az elnök figyelmezteti, hogy senkit sem szabad sértegetni.

Elmondja továbbá a vádlott, hogy már évek óta irnak a panaszos ellen, meg sértették nyilvánosan a lapokban, de sohasem vett elégtételt, csak most, mikor tudja, hogy az ügy a törvényszékhez tartozik és hogy a bizonyítás nincs megengedve. Végül kijelenti, hogy bizonyítás elrendelése nélkül, ha el is ítéli őt a törvényszék, fönntartja tovább is, amit állított mert panaszos becsületén nem lesz javítva.

Az idő előrehaladottsága folytán a tárgyalást délutánra halasztotta az elnök.

A tárgyalást délután 8 órakor még nagyobb számu közönség érdeklődése mellett folytatták. A védő előterjesztésére ekkor került a sor. Csillag Károly dr. hosszabb beszédben indokolja még azt, hogy a cikkben foglalt állítások igazolására joga van a vádlottnak bizonyítékokat előterjeszteni. Igazolja, hogy úgy a közérdek, mint a jogos magánérdek készítette a cikkirót cikke megírására.

Tanácskozás után a törvényszék kihirdeti határozatát, hogy a bizonyítást meg nem engedi.

A vád és védbeszédek után fél 7 órakor hirdette ki a kir. törvényszék elnöke az ítéle-

tet, amely szerint Terbe Vincze a becsületsértés vétsége miatt az ítélet jogerőre emelkedésétől egy havi fogházra ítélte és 200 korona pénzbírságra. Az ítéletben panaszos megnyugodott, vádlott és védője főlegbezt jelenttek be.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: A görög rabszolga, operette. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Vasember, színmű. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Kis szökevény, operette. (Páros bérlet.)

Szombat: Görög rabszolga, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Az arany ember** még eddig minden színi évadban szerencsétlenül bennünket, tehát nagyon jó ismerősünk, nagyon ismerjük a Senki sziget minden titkát és ha mégis érdeklődéssel követte a közönség Timát Mihály mai szereplését, ez onnan van, hogy társulatunk két illusztris tagja működött közre, akik szép tehetségükkel sikerült színházi esttel kecsegtetnek bennünket. Az egyik **Turchányi Olga**, ki Moémi szerepében nemcsak elragadó megjelenésével, hanem jellegzetes játékaival, a szerelmes leányzó minden bájával, édes örömeivel, sajgó fájdalomával a közönséget zajos tetszés nyilvánításokra ragadta. Az ő Noémija a költészet minden szépségével be volt zománcozva és ez sokoldalú művészetének egyik legszebb megnyilatkozása. A másik **Molnár László**, ki Timár Mihály szerepében tökéletes volt. Az e fajta szerepekben alakítása megfelel a szerep lényegének, benső tartalmának és külső alakjának. Nem okoskodik, midőn Timárt játsza, nem bölcsekedik, midőn kedélyvilágát tanulmányozza, hanem belé oltja saját énjét és ezáltal természetessé, közvetlenné válik. Ez a különbség a mai Timárja és a tegnapi othellája között. A többi szereplők **Bácsné, Angyal Ilka, Kalocsa Róza, László, Mezey**, egyenként és összesen az előadás sikerében osztozkodnak.

* **San Toy** a czime **Sidney Jones** egyik legszebb zenéjű operettjének, mely a kínai tárgy operettek között a Mikádóval vetekszik a pálmáért; Angliában hónapokon keresztül mindennap műsoron volt és most diadalmasan bejárja Európa minden nagyobb színpadát. **Leszkay** igazgató az operettet már megszerezte és az operette kiállításának tanulmányozása végett a Népszínház holnapi premierjén jelen lesz.

* **Próbamizériák a színházban.** Az eddigi előadásokon azt a szomorú tapasztalatot tettük, hogy az összjátékban hézagok mutatkoznak, az egyes szereplők nem biztosak szerepeikben, a jövő-menés a színpadon vontatott, késések gyakoriak, a kellékek nem teljesekek, a kiállítás a legszükségesebbre szorítkozik. Mindennek magyarázata pedig az, hogy az egyes darabok előkészítve nincsenek. Az Arany-lakodalomból például **egyetlenegy** próba volt, Othellóból szintén **egy**, a Vasemberből **kettő**. — Ez pedig tartathatlan állapot, mert a színészek a legfokozottabb szorgalom mellett sem képesek tökéleteset nyújtani és ezt a közönség szenvedni meg első sorban. A mostoha színházi viszonyok közepette a közönség hanyatlott érdeklődését pedig csak úgy lehet ismét felkölteni és emelni, ha kerekded előadásokban lehet része és azért a vezetőség érdekében áll, minden lehető elkövetni, hogy ezen a mizérián mielőbb segítve legyen.

* **Rédei Szidi** hosszas betegségéből felépülve holnap lép először a szünet után a **Görög rabszolga** Aspasia szerepében, melyben eddig is nagy sikere volt.

* **Turchányi Olga**, társulatunk kiváló művésznője, holnap Budapestre utazik, hogy a **San toy** operett bemutató előadását megnézze.

Az ambíciózus művésznő ebben az operettben nálunk is fel fog lépni.

* **Parlagi Kornéliáról** a nagyváradi lapok azt a hírt közölték, hogy **Somogyi** színtársulathoz szerződött és onnan vettük mi is át e hírt. A nagyváradi hír azonban alaptalannak bizonyult, mert sem **Parlagi** nem ajánkozott oda, sem **Somogyi** nem tett eziránt lépéseket. **Parlagi** tehát itt marad és szép tehetségét továbbra is nálunk fogja érvényesíteni.

* **Csatai Zsófi nagybeteg.** **Csatai Zsófi**, a budapesti Népszínház kiváló komikája, Nagy-bányán rokonainál halálós betegesen fekszik. Felépülésében nem bízunk az orvosok.

* **A nagyváradi színház** megnyitása alkalmából egy váradi ügyes színházi riporter meginterjúvolta az egyes színészeket aziránt, hogy mondjanak véleményt új otthonukról, az új színházról. Ösmerőseink közül e kérdésre következőképp nyilatkoznak:

Milyen benyomást tett rám az új színház?

Több benne az arany, mint a kényelem; amaz lekopik, de ez még marad.

P. Szép Olga.

Gyönyörű kis tündér kalitka s habár kicsinynek is tartják, még sem oly kicsiny, hogy egy törekvő színész ambíciója és a perzsa sah ő felsege által kiosztott érdemjelek s rendek el ne férnének benne.

Pintér Imre.

Az első benyomás a melyet a színházról nyertem, nagyon rossz volt, mert a vasutról bejövet — a bazárt néztem színháznak.

Igy hát csak a második benyomáson volt nagyszerű — a mikor aztán csakugyan megláttam a színházat.

Nyárai Antal.

Ha olyan lesz a mise, a milyen a templom, a művészet érdekében megtett kötelesség édes nyugalma szállhatja meg minden igaz színész lelkét.

Gáthy Kálmán.

Egy másik riporter azt kérdezi a színészek-től, hogy mit remél a szezonról s mitől fél a szezonban? Erre ismerőseink ilyképp válaszolnak:

Mit tartok az idei szezon felől? . . . Mint régi ismerős, aki úgy ismeri és szereti Nagyváradot mint én: sokat, nagyon sokat.

Mitől félek legjobban? . . . Félek, hogy sok lévén a foka, kevés lesz a — szerep.

P. Szép Olga.

Mit remélek? Az igazgatónak busás jövedelme, nekem korlátolt hitelt, tagtársaimnak sok-sok virágot és az udvarlóknak még több nem-et. Mitől félek? Értékpapírjaim lejártától és a kritikus urak rossz kedélyétől, — különösen úgy elseje körül.

Pintér Imre.

Velem született szerénységemnél fogva a legnagyobb sikereket várom; attól félek azonban, hogy kocsim elől nem fogják ki majd a lovakat, mert sajna sem kocsim, sem lovam nincsen, fiakkeren pedig egyszerűen nem járok.

Nyárai Antal.

* **A Philharmonia egyesület** folyó hó 7-ére hirdett közgyűlése a megjelent tagok csekély száma miatt megtartható nem volt. Ezért az egyesület elnöksége folyó hó 14-én szándékozik azt megtartani és felkéri a tagokat, hogy e napon délután 3 órakor a polgári fiu iskola dísztermében megjelenjenek, mert a közgyűlést az alapszabályok értelmében, tekintet nélkül a tagok számára, meg fogja tartani.

* **A philharmonikusok próbája.** A philharmonia egyesület elnöksége ez uton is tudatja, hogy a legközelebbi hangverseny műsorának begyakorlása kezdetét veszi: A legközelebbi próba **pénteken este 8 órakor** lesz a polgári iskola dísztermében, melyre a működő tagok teljes számu megjelenését kéri: az elnökség.

* **A nevelőné milliói.** Ez a czime annak a két-kötetes angol regénynek, mely most a „Legjobb Könyvek” című regénytárban megindult. A két kötetre terjedő műben egy szegény nevelőnőről van szó, aki egy vidéki tanintézetben talált alkalmazást

s aki egyszerre több milliót örökölt. A leány e megváltozott körülmények következtében előkelő rokon-ságaihoz tér vissza s itt kezdődik meg érdekes regénye, amely méltán keltheti föl az olvasóközönség érdeklődését. A munkát Mrs. Lovett Carmeron írta, akinek neve nálunk még nem ismert, de aki bizonyára hamarosan kedvence lesz a jó regények kedvelőinek. Az író rendkívül éles megfigyelő képességről tesz tanubizonyságot s alakjait mesterien tudja megfesteni. A nevelőné milliói című regénynek most megjelent első kötete 50 krajczárért rendelhető meg s ily árért kapható a második kötet is, amely gyorsan követi az elsőt.

A persa sah születésnapja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 9.

Budapest fejedelmi vendége, **Muzaffer ed-Din** sah, ma ünnepelte születésének 47-ik évfordulóját. — Reggel 9 órakor ébredt fel a királyok királya, még pedig igen derűs hangulatban. — Az ariszton mélabus hangjai, úgy látszik, mély álomba ringatták. Vidáman reggelizett s utána felvette fényes fejedelmi díszkafantját, hogy a hivatalos tisztelegőket fogadja, kik 10-óra felé érkeztek. Ugyanakkor a 32-ik gyalogezred zenekara ténnyel tisztelte meg a nagyurat. A kormány nevében **Szell Kálmán** miniszterelnök és **Széchenyi** gróf miniszter tisztelegtek a sahnál, a ki rendkívül elragadtatva beszélt Budapestről hangsúlyozva, hogy soha jobban még nem érezte magát, mint ma.

Később egy szerb küldöttség tisztelgett a sahnál és fejezte ki előtte jó kívánatait. Az után a sah kikocsizott. A Hungária-szállóból lefelé jövet aranyakat osztott szét az ott álló nép között, nagy örömeik és általános sivalgás közt.

Az udvari hintó, folyton lépésben hajtva, először és a Zugligetbe vitte ki a vendég urakodót. Utközben a sah két uri nőt pillantott meg, kik egy hatalmas dán dogg kíséretében haladtak az aszfalton. A sah megállította kocsiját, magához kéréte a hölgyeket s egész körülményesen kikérdezte őket a szép eb felől, hol vették, hogy hívják azt, mivel etetik stb., szóval a kutya egész nációnálóját ismerni akarta. Mikor aztán alaposan kicsodálkozta magát, megkérte a hölgyeket, hozzák fel délután a szállóba az ebet, mert azt ő megszeretné venni.

A zugliget alatt egy tisztáson megpihent a perzsa társaság. A születésnapját ünneplő sah itt kellemetes mulatságot szerzett magának. A kíséretében levő detektiveket leszállította a biczikről s a perzsa urakat ültette fel, meg akarva győződni arról, vajjon az ő népe ért-e a kerekedés mesterségét. Persze, hogy a keleti urak egymásután lepotyogtak a gépről, egyikőjük estében majd leverte lábairól a perzsa nagyvezért, mi fölött a sah szörnyen jó izüket kaczagott.

Déli 1 órakor jöttek vissza a Hungáriába, hol hazai étlap szerint készült ebéd várta a saht és kíséretét: perzsa módon vajjal párolt csirkehúst.

Ugy volt, hogy a sah délután kikocsizik a versenytérre, de ez elmaradt. A sah nem mozdult ki: várta a dán doggot, mely délelőtt annyira megtetszett neki. Ő kutya-uraságát el is hozták, azonban a hölgyek kijelentették, hogy szívesen oda adják azt a sahnak — ajándékba, de pénzt nem fogadnak el érte. Így meg a sahnak nem kellett, denikve: a négy lábu kitünőség nem fog elutazni Teheránba.

Az után **Germaine Adeline**, a szép román csodagyermek — ki nem rég Aradon is koncertezett — zongorázott a sahnál negyed óráig, majd **Berkes Marci** 8 éves cimbalomművész

mutatta be a tudományát. Este a sah az operai előadást hallgatta meg.

Megemlítjük végül, hogy Muzaffer ed-Dint, mikor Budapestre megérkezett, királyunk következő távirata várta a szállóban:

Hradmer udvar.

Muzaffer ed-Din sah Ó Felségének,
Budapest.

Sulyt helyezek arra, hogy Felségedhez barátságos istenhozottat intézzek és hogy Felséged boldogsága iránti legőszintébb kívánságaimmal ismételtén kifejezésre juttassam azt az élénk örömet, a melylyel mindenkor vissza fogok emlékezni Felséged szeretetreméltó látogatására.

I. Ferencz József.

A sah — szintén táviratilag — a következőképp válaszolt:

Ó császár és királyi Felségének
Hradmer udvarban.

Abban a perczen, amelyben a köszönő sürgönyt készültem intézni Felségedhez azért a lekötelező figyelemért, amelylyel pompás vonatát küldte elém, voltam oly szerencsés Felséged igen kegyes táviratát venni, amely mélyen meghatott. Nem találok szavakat köszönetem és hálám kifejezésére Felséged iránt mindazért a fényes fogadtatásért, melyet bájos fővárosaiban nekem rendeztetni kegyeskedett. Kérem, legyen meggyőződve, hogy az a gondoskodás, amely rokonszenves államaiban körülvevett, örökre feledhetlen lesz előttem, valamint hogy utazásom legszebb emléke a kedves Ausztria- és Magyarországon tett utazásom lesz. A magam részéről végül szintén a legőszintébb kívánságokkal vagyok — illetve Felséged boldogsága és népeinek jóléte iránt.

Muzaffer ed-Din.

Mint Bécsből táviratozzák, a király külön udvari vonatát egész az orosz határig rendelkezésére bocsátotta a sahnak, ki hazafelé tudvalevőleg Oroszországon keresztül fog utazni.

Az aradi tizenhárom

tisztelgése Haynau előtt.

— Mikép hamisítják meg a történelmet. —

Arad, október 9.

Sok mindent megértünk már, a mire rendes körülmények között egyáltalán nem számíthattunk. Sok minden nem lep tehát ma már meg bennünket.

Az azonban ezen tapasztalatok mellett is meglep és pedig nagyon kínosan lep meg bennünket, hogy 48—49-iki szabadságharcunk Odysseája a Hány János-féle hazudozások zsákmányává kezd válni. Erre már csakugyan nem voltunk elkészülve. Hiszen még élnek itt-ott ama nagyidők hősei s anynyi becses munka jelent meg a szabadságharc történelmére vonatkozólag, hogy nemcsak a még élő szemtanúk de emezekre hivatkozva, minden ezekkel csak dilettánsképpen foglalkozó is oda dörögheti a Hány Jánoskodók fülébe:

— Ez nem igaz.

És még is akadnak ilyen mesemondók. A Kolozsvárt megjelenő „Ujság“ október 7-i számában is van közölve egy olyan ismeretlen adat az 1849. évi október 6-i aradi gyásznapot illetőleg a mely

valóban ismeretlen adat, az is fog maradni mindenha, mert az soha meg nem történt.

Az van ottan és pedig úgy előadva, hogy azt Kreith Béla gróf beszélte volna el a Cserey Ignác volt honvédezredes előadása alapján, hogy az aradi tizenhárom vertanunak azon a gyászos október 6-i napon, mielőtt a bitó elé vitettek volna, tisztelegniök kellett Haynau előtt, s ez megvető tekintettel végig mérve őket, ezen szavakkal küldte őket a másvilágra:

— Das verdient ein Galgen . . . Recht's um, marsch! . . .

No hát ilyet nem mondhatott el Cserey, mert ez nem csak óriási történelmi falsum, de lélektani absurdum is.

Eltekintve attól, hogy kilencz tábornok hurczoltatott bitóra, négy pedig már ezt a vérlázító aktust megelőzőleg s a nélkül, hogy amazokhoz odabocsájtatott volna is, már reggeli fél 6 órakor a vár árkába vitetett s agyonlövetett, ez az állítólagos tisztelgési kényszer már azért is, és főleg azért történelmi falsum, mert azon a gyásznapon a bresciai hiéna köz tudomás szerint nem volt Aradon.

De különben is lélektani lehetetlenség az egész. Mert az a mi vértanu hőseinkről józan ésszel csak nem tételezhető fel, hogy azok kivégeztetésük előtt egy néhány percczel vagy egy félórával rekrutákként birka módon oda álljanak hohéruk elé glédába.

Ilyet még Haynau sem riskirozhatott meg, mert még ő előtte is világosan állhatott az a következmény, hogy ha karkhatalommal, mert önként csak nem mentek volna tisztelegni, kényszeríti a hős magyar vezéreket, azok, a kik már leszámoltak mindennel, bizonyára arczába vágják a harag, a megvetés s az utálat mennydörgő szózatát.

Ilyet még Kreith sem hitetett el. Hiszen ő évek óta s professzióból foglalkozik szabadságharcunk s annak hősei történelmével, a 13 aradi vértanuról tehát nem hihette volna el, még ha más mondotta volna is azt, hogy azok olyan ferde jellemek lettek volna, hogy egész bambán oda állottak volna glédába tisztelegni hohérjuk elé.

Valóban nem tudjuk: elboruljunk-e, vagy bosszankodásba törjünk ki, midőn magyar lapba olvasunk ilyen történelmi valótlanúságot, mely egyszersmind, ha igaz lenne, pedig akad a ki elhiszi, homályt vetne vértanuink nemes jellemére.

Hegyesi Márton.

Botrány a budapesti lóversenyen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 9.

Budapesten a mai lóversenyen nagyban várták a perzsa sah ő felségét, ki azonban kimerülve a hosszú sétakocsizásban, otthon maradt. És ez a véletlen nagy szerencsének bizonyult, mert épp a mai lóverseny alkalmával oly botránynak lett volna szemtanuja, mely az eddigi kedvező benyomásait alaposan lerontotta volna, sőt valószínűleg siettették volna a fővárosból való elutazását.

A botránynak okozója a startgép volt, melynek czélszerűtlensége már sok panaszra adott okot és a mai szomorú szereplése bizonyára annak kiküszöbölését fogja maga után vonni.

A start jelzésére eddig egy fehér zászló szolgált, ennek lebocsájtásával jelezte a starter

a verseny megkezdését. Ennek helyébe került újabban a start-gép, mely olyképp funkcionált, hogy a pályán keresztbe húzódó fehér zsinógot felröpítette és a pályát ilyképp a versenyzők előtt megnyitotta.

A kétévesek versenye alkalmával az egyik ló beléakadt a felrepülő szinegbe, megakadályozta ezáltal a szabályos jelzést és a futamban feltartóztatva Péchy „Hangya“ és Dréher „Zsám-bokrét“ lovát. Zsám-bokrétet Morgan, a közkedveltségű zsoke ülte meg, ki rendkívüli ügyességével a fogadók kedvencz zsokéja. A feltartóztatás folytán azonban teljesen kiesett az elsősből.

A verseny eredményében Morgan sehogy sem tudott belényugodni és az igazgatóság páholya elé ugratva, erélyesen követelte a verseny megsemmisítését és új futam elrendelését. A közönség nagy része teljesen igazat adott a zsokénak és a tribünön kívül állott közönség hangos lármával tódult a birói páholy elé és fenyegetve lépett fel a zsoke érdekében.

A láрма egyre nőtt, mindinkább hangosabb lett a követelődzés, a fenyegetés, úgy, hogy a lovasrendőrök közbelépése vált szükségessé, kik is az elégedetlenek közé ugratva, azokat széjjel oszlatták.

A bíróság az esetet rögtön megvizsgálta és gróf Batthányi kihirdette az ítéletet, mely szerint a verseny eredménye meg nem változtatható. Ez az ítélet közelégtelenséget okozott és érthető izgatottsággal tárgyalták az esetet.

A verseny-egylet tagjai ezen incidensből kifolyólag a start-gép kiküszöbölését fogják kérni.

HIREK.

Korona, krajczár.

— Az új pénz bajai. —

Sok időbe került, míg a nagy közönség elszokott a sajn-pénzben való számolástól s pengő pénzben kezdett beszélni. Aztán jött az osztrák értékű pénz, a pengőről ebbe hamar beletanult, mert a forintokban nem volt nagy különbség. De még a mai napig is beszélnek garasban = 2 kr.

A pénzváltozáshoz járult a mértékváltozás, némely irányban hamar ment, p. o. az italnál a liter. De asszonyaink háznál zsirt, tejfelt nem mérnek még ma sem literben, hanem itcze, — messzely — verdung járja köztük. Extra csináltatnak a bádoggossal itczét, messzelyt — per sze hitelesítve nincs — és azzal mérnek.

A vásárokon a hatóság rég össze szedette a rőföket, de azért mégis rőf számon adják, veszik a portékát, — a méterrudon tintával megjelölve a 77 és 78-ik centiméter között a rőf hosszát.

A kőművesek, asztalosok, ácsok láb és hüvelyk szerint mérnek (sukk és czoll) s a fiatalok hiába tanulják az iskolában a métert, az öregektől ők is rászoknak a régire.

Most meg a börze is visszaesett, s halottaijából földidézte a vámmázsát s e szerint jegyzi a gabona-árakat.

A pénz tekintetében az év kezdetétől máig visszaesés van. Csaknem minden czég forintokban csinálja árjegyzékét. A pinczerek frt—krban számlálnak, ugyszinte a kereskedők is. A postán s egyéb hivatalos helyeken meg korona-fillérben számolnak.

A visszás helyzetnek nem oka-e részben a krajczár és forintra emlékeztető pénzdarabok. Mire való a 2 filléres, 20 filléres, 20 koronás? Ezek bizony csak krajczárosok; 10 koronások, 10 forintosok maradnak. Nem jobb volna-e 1 filléres, 5 filléres, 10 filléres, 50 filléres, 5 koronás, 10 koronás, 50 koronás, 100 koronás,

500 és 1000 koronás és így forintra, krajczárra emlékeztető nem lenne semmi.

— **Az aradi Szentháromság-szobor.** Arad városa annak idején megbizta Róna Józsefet egy Szentháromság-szobor tervezésével, amely egyik ékessége legyen Arad városának. A művész bemutatta a vázlatot az aradiaknak, akik a szoborműnek minden sablontól eltérő kompozícióját és nemes felfogását alig győzték dicsérni. Róna József azóta elkészítette a nagyméretű mű mintáját is és — mint Budapestről jelentik — ma bemutatta az aradi szoborbizottságnak. A bizottság osztatlan elismerését tolmácsolta a művésznek és gratulált a kiváló mű sikeréhez. Együttal átvette a szoborművet, amelyet most bronzba öntenek.

— **A muzeum új ereklyéje.** Nagybecsü emléktárggyal szaporodott az aradi ereklyemuzeum. A legújabb ereklye egy értékes olajfestményű kép, mely *Löv Sváb*ot a pesti hitközségnek egykori főrabiját ábrázolja. A főrabbi ki a szabadságharcban élénk részt vett, a szomorú fegyverletétel után az Ujépületbe került mint fogoly. A képen az a jelenet van megörökítve, mikor Löwöt az első szombat reggelen, melyet a fogházban elért, leánya meglátogatja. Az apát vasrács választja el leányától, kinek bánatos arca, könnyes szemei megindító hatásúak. Ez a kép valaha Aradon volt már, mikor *Schreyer* Nanetta urnó tulajdonát képezte. Tőle 1866-ban került Csabára *Lövinger* Lipót terménykereskedőhöz, kitől most az aradi ereklyemuzeum birtokába jutott. A kép becses műtárgy, mely némi felújítás után egyik disze lesz a muzeumnak.

— **Dessewffy püspök Makón.** Csanádegyházmegye főpásztora, *Dessewffy* Sándor püspök három nap óta Makón tartózkodik. A püspök a hét végéig időzik makói rezidenciájában.

— **Elnöklés a közgyűlésen.** Aradváros folyó hó 16-án tartandó közgyűlésén a főispánváltás miatt *Salacz* Gyula polgármester fog elnökölni. E közgyűlésen választás is lesz, amennyiben az iktatói állást fogják betölteni. A választást azonban csak a főispán vezetheti, amiért a polgármester a belügyminisztertől kérelmezi, hogy kivételesen elnöklete alatt mehessen végbe a választás s ő elnökölhessen a kandidáló bizottságban.

— **Még egy üzletvezetőség.** Budapesti távirat szerint *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter a jövő évben külön üzletvezetőséget fog felállíttatni a *szlavoniai* vasutak igazgatására.

— **El Castel-Nuovoba!** Harsogó zenével, vidalok hangjai mellett szomorú csapat vonult keresztül ma este Aradon. A 33-ik gyalogezred harmadik zászlóaljának ujonczait vitték le Dalmáciába, Castel-Nuovoba. Szomorú menetelés volt ez. Hiába fújták a rézkürtösök a lelkesítő *Rákóczy*-indulót, nem hevült ott egy bakának a szive sem, hanem inkább elszorult arra a gondolatra, hogy itt kell hagyni szülőföldet, szülőket és szerelmet. Azok a legények akik közvetlenül a katonabanda után haladtak, kaptak a mézes madzagon és megeresztettek még egy-két hejehuját és kurjongatást, de már azok akikhez a zene elhaló hangjai jutottak csak, nagybusan baktattak előre a holdvilágos északában. Annál nagyobb volt azonban a menetet körülfogó civiltársaság lelkesedése, melylyel mintegy feledtetni igyekeztek a távozó bakák szomorúságát. Odakünn a vasutnál aztán beszállásolták a katonaelőben még nagyon is járatlan bakákat, a kik lerakták a zsákban vitt ételmezt, a vonat füttye élesen sivitott bele az őszi éjszakába és lassu dübörgéssel megindult velük a gőzmasina Budapest felé. És ahogy a nagy kerekek belekaptak a forgásba, mintha egymásután pattantak volna el azok a kedves

szálak, melyek ide kötötték őket a messze idegenbe menő ujonczokat a szülőföldhöz.

— **Országos ifjúsági mozgalmak.** A budapesti tudományos egyetem sajnálatos eseménynek volt a színhelye az ifjúsági választások idején. Ahol az ifjúságot a komoly tudományokra oktatták, az egyetem falai között igen viharos párharcok zajlottak le. A debreczeni jogász ifjúság erre vonatkozóan tudvalevőleg határozatot hozott, helytelenítvén és elítélvén, hogy a választások alkalmával a nemzeti párt aratott győzelmet. Ezt a határozatát a debreczeni fiatalság hozzájárulás végett átiratban küldte el az ország összes főiskoláinak. Az átirat e napokban érkezett meg a nagyváradi jogakadémiára. Az ifjúság körében — mint lapunknak jelentik — most aláírási iverket köröznek, amelyen már számosan jelentették ki csatlakozásukat a debreczeni határozathoz.

— **Az orvosi tiszteletdíjak Aradon.** Az aradi orvosegyesület ma délután ülést tartott, melynek főtárgya a belügyminiszternek az orvosi tiszteletdíjak minimumáról szóló tervezetre adandó vélemény volt Aradot illetőleg. Az ülés abban állapodott meg, hogy Aradot a felállított négy osztályban a másodikba sorozandónak véleményezi. A vidéki városok vagy hasonló, vagy pedig hátrább álló osztályban vannak, egyedül a budapesti tiszteletdíjak állapíttatnak meg az első osztály szerint.

— **Lónyai Elemér gróf elutazása.** Lónyai Elemér gróf, aki tegnap este budapestre érkezett, ma reggel nyolcz órakor a gyorsvonattal Bécsbe utazott, ahol felesége, *Stefánia* főhercegnő várja.

— **A haldokló püspök.** Szombathelyről táviratozzák lapunknak: *Hidassy* Kornél püspök teljesen visszaesett aggasztó állapotába. Folytonosan eszméletlenül fekszik. Senkit sem ismer fel és világos pillanatai rövidek és ritkák. Konyakot adnak be neki tejjel és éterinjekciókat alkalmaznak. Környezete feladott már minden reményt. A katasztrófa kikerülhetetlen.

— **Uj inkompatibilitások.** A néppárt lapjának értesülése szerint tegnap egy levél érkezett a képviselőház elnökéhez, amelyben *Nagy* Sándor fővárosi iparos inkompatibilitási eseteket jelent be *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, *Lukács* Béla, a párisi magyar kiállítás kormánybiztosa és *Miklós* Ödön, a párisi magyar kiállítás kormánybiztos-helyettese ellen. Ez a bejelentés, az értesülés forrása szerint következtetve, néppárti kézből eredhet.

— **Magyar bíró Egyiptomban.** *Zoltán* Béla budapesti kereskedelmi- és váltótörvényszéki bírót — hír szerint — közelébb kinevezik bírónak a *kairói* nemzetközi bírósághoz.

— **Az ügyvédek nyugdíja.** Az ügyvédek országos nyugdíjintézete tárgyában holnap Budapesten tanácskozás lesz, melyre a vidéki kamarák negyven képviselőt küldöttek fel a budapesti ügyvédi kamara meghívására. A tanácskozás tagjai — mint tudósítónk távirja — ma az ügyvédi kör helyiségében ismerkedési estélyt tartottak.

— **A katonaság köréből** *Waneck* Károly csász. és kir. 33. gyalogezredbeli százados egy év tartamára várakozási illetményvel szabadságoltatott.

— **A pénzügyminiszter, mint végrehajtó.** A tegnapi képviselőházi ülés folyamán történt ez a mulatságos jelenet, a melyen jót kacagtak ama kevesen, a kik azt észrevették.

Szilágyi Dezső, a ki a Ház egyik legszorgalmasabb tagja épen vidám jókedvben diskurált a szomszédaival, a mikor *Plósz* Sándor igazságügyminiszter megzavarta a kis idyllt és *Szilágyi* mellé ülve, komoly dolgokról kezdett tanácskozni vele. A szomszédok félrehúzódtak és a volt és aktív miniszter

élénken gesztikulálva magyarázgatott egymásnak bizonyára igazságügyi dolgokat.

Egyszerre feljött: tart *Lukács* László pénzügyminiszter és odasug valamit *Szilágyi*nak. Ez mosolyra fakad s így szól:

— Ecce executor. Nomen est Omen! — s ezzel kiveszi a tárcáját s egy csomó ezüsttalért csusztat a pénzügyminiszter kezébe.

A szomszédok kacagnak, *Szilágyi* pedig elkeseredett hangon jegyzi meg:

— Ime még prolongálni sem lehet. De forduljon csak a koczka és tartozzék nekem *Lukács*, olyan kegyetlenséget még nem fejtett ki még végrehajtó . . .

Lukács nevetve távozott.

— **A müncheni magyarok Aradhoz.** A müncheni magyar egyesület november hó 8-án alakulási évfordulója alkalmából ünnepélyt rendez. Az egyesület erre Aradváros közönségét is meghívta.

— **Pisztolypárbaj.** Egy napok óta huzottó affér, — mely eredetileg abból az elvi vitából támadt, hogy a kereskedősegéd adhat-e lovasias elégtételt, vagy sem, — nyert ma elintéztést a csálai erdőben. *Benedek* Árpád, az A. és V. segédszerkesztője volt a kihívott fél, a provokálók pedig *Koller* János tanár és *Schieszl* Lajos vaggongyári tisztviselő. A kettős párbaj pisztolyal ment, egyszeri golyóváltással, 25 lépérről, avance nélkül. *Benedek* először *Koller*rel verekedett meg. A golyó *Koller* közelében vágódott be, *Koller* fegyvere csütörtököt mondott. A *Schieszellel* való kiállásnál mindkét pisztoly csütörtököt mondott. *Benedek* segédei voltak *Tedeschi* Viktor, és *Czédly* Károly dr., *Koller* és *Schieszelé* együttesen *Langer* Aurél dr. és *Baby* József, orvosok *Hecht* Arnold dr. és *Takavits* János dr.

— **Házasság.** *Kaufmann* Sándor Szegedről f. hó 21-én d. e. 11-órakor tartja esküvőjét az aradi izr. templomban *Iritz* Bernát szép leányával, *Ella* kisasszonnyal.

Baumann Ignác aradi fűszerkereskedő eljegyezte B.-Csabán *Ungár* Emília kisasszonyt, *Ungár* Jónás szállító és szállótulajdonos leányát.

— **Az állatorvosi főiskola megnyitása.** Ma délelőtt folyt le Budapesten az állatorvosi főiskola megnyitó ünnepe az intézet új dísztermében. A megnyitó ünnepen megjelent *Rapaics* Rajmond az egyetem rektora, *Kosvay* Lajos a műegyetem rektora, *Bókay* Árpád az orvosi fakultás dékánja, a főiskola tanári kara, díszes vendégsereg és az iskola hallgatósa nagy számmal.

A megnyitó beszédet *Hutyra* Ferencz dr., a főiskola rektora tartotta, beszámolva a múlt tanév jelentősebb mozzanatairól. Az új szervezeti szabályzat, a mely az intézetet a többi főiskolák rangjára emelte, a múlt évben lépett először életbe, de még nem érvényesülhetett a maga teljességében. Hatása azonban már érezhető volt. A beiratkozott hallgatók száma eddigéig el nem ért magasságra emelkedett, úgy hogy szinte félni lehetett, hogy az állatorvosi kar túl tömörsége majdan proletáriátust szül. De alaptalaná teszi ezt a félelmet az új tanulmány-rend szigorúsága, a mely még idejekorán eltávolíthatja azokat, a kikben kevés a kötelességérzet, s főleg nem elég nagy a hivatás iránti szeretet. A kellő arány illetéken megmarad, s míg egyrészt megszűnik majd az állatorvosokban érezhető hiány, másrészt nem kell tartani attól, hogy az állatorvosi tanulmányait befejező ifju kenyér nélkül maradjon. Statisztikai adatokkal számol be ezután a rektor, a múlt esztendő tanulmányi eredményeiről, s végül szorgalmas munkára, kötelességérzetre és választott hivatásuk iránti szeretetre buzdította a fiatalokat. Beszédét hosszasan és lelkesen megéltették. Egyéb tárgya az ünnepségnek nem volt.

— **A minoriták gyásza.** A minorita-rendnek halottja van. Egyik érdekes, derék tagja: *Sütő* Libor Ferencz, ki hosszabb ideig az aradi rend-

háznak is tagja volt, élte 59-ik évében Szegeden hirtelen elhunyt. A megboldogult 36 évig volt szerzetes és 34-ig áldozár. Nagy részvét mellett tegnap délután temették el.

— **Az iktatói állásra,** melyet az októberi városi közgyűlésén töltenek be, hetedik pályázó is jelentkezett. Azokon kívül, kiket tegnap megaláltattunk, Kovács Antal rendőrhadnagy is benyújtotta pályázatát.

— **Öngyilkos vasuti mérnök.** Budapesten agyonlőtte magát ma egy államvasuti mérnök. Rohmsoner Ferencnek hívják; mindössze pár hét előtt esküdött örök hűséget régi ideáljával, a kit szerelemből vett el. Rendezett viszonyok között élt, csak néhány napja vetek észre rajta buskomorságot, de ismerősei, hivatalársai nem tudták megmagyarázni ennek az okát. Ma aztán beállt a szomorú vég: Rohmsoner a Hungária-fürdőben agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy az öngyilkosságát gyógyíthatlan betegsége miatt követte el.

— **A tiszti kauzció eltörlése.** A Waldeck-Rousseau miniszterium Franciaországban eltörlötte a katonatiszti óvadékokat, s az erre vonatkozó rendeletet már közzé is tette a hivatalos lapban. A nacionalista lapok erősen támadják a kormányt, amely ezzel a rendelkezéssel megmutatta, hogy a hadsereget lassankint polgári mintára akarja berendezni. A köztársasági lapok ellenben nagyon is helyeslik a katonaság és a polgárság között levő válaszfalak tervszerű lerombolását s azzal érvelnek, hogy a katonának, ha házassodik is, akkor sem kell semmivel sem előkelőbbnek lenni, mint a vele egy rangban levő polgárnak s így nem lehet kényszeríteni arra sem, hogy kimutassa a felesége hozományát. A politikai okokon kívül persze kétségtelen része van a kauzció eltörlésében annak a szomorú ténynek is, hogy Franciaországban a házasságok és a születések száma fokozatosan hanyatlak. Szinte bizonyosnak lehet tartani, hogy a francia hadsereg nőtlen tisztjei most már nyakra-főre sietnek házassodni, mert hátha megbukik Waldeck-Rousseau s az utódja hátha visszavonja a kauzció eltörléséről szóló rendeletet. Bizony, bizony a szerelmes lányok Magyarországon is örvendetes szívvel fogadnának valami hasonló intézkedést.

— **Negyven zarándok halála.** Pétervárról táviratozzák: A porkhovi kerületben Pszkov mellett levő Nikander-kolostorban a kolostor kétemeletes fogadójában 5000 zarándok töltötte az éjszakát, akik valami egyházi ünnepre érkeztek oda. Éjjel a második emelet pallója a zarándokok sulya alatt leszakadt és az első emeleten alvó zarándokra esett. Az erre támadt rémületben valaki azt kiáltotta, hogy *tűz van!* Erre az ott lévők mind a fogadó egyellen kijáratához tódultak. A tolongásban négy férfit és 36 asszonyt agyonnyomtak. Azonkívül husz ember megsérült, köztük négy súlyosan.

— **Klubot a nőknek!** Az utóbbi időben, hogy a nőemancipáció áramlata oly nagy mértékben terjedt el, fölmerült annak a szükségessége is, hogy az egyenjogositott hölgyek a férfiak példájára klubokat alakítsanak. Budapesten már két év előtt alakult meg az első „hölgyek klubja“ a Park-klub kebelében és ekkor leplezetlenül írták meg a lapok, hogy a hölgyeknek bizony nem igen való a klubélet. És az idő rá is vezette a kezdeményezőket e tapasztalatra, amennyiben a hölgyek klubjában lassankint kezdett kibálni az élet és ahogy az újdonság varázsa eltűnt, elmaradtak a hölgyek is. Mindezeket abból az alkalmából említjük fel, hogy a bécsi előkelő társaság hölgyei „Bécsi hölgyek klubja“ elnevezéssel hasonló intézményt alakítottak meg. A N. W. T. hosszabb ezikkben emlékezik meg róla, mondván, hogy csak a nők erélye és tettereje volt az, mely aránylag rövid idő alatt megalakította e klubot. Célja főbb vonásaiban majdnem ugyanaz, mint a budapesti hölgyek klubjai: bármily állásu művelt hölgyeknek találkozául, neutrális egyesítőül akar szolgálni. A bécsi sajtó nagy jövőt jósol e klubnak és méltán, ha az tényleg bármily állásu nők fog barátságos találkozó helye lenni.

— **A nyolczvan éves Mollináry.** Mollináry Antal, montepastellói lovag, tábornok, aki 1820-ban született Titelben, comoi tuszkulánumban ma ülte meg nyolczvanadik születése napját.

Mollináry 1833-ban, mint hadapród lépett az utász csapatba, 1836. átment, mint hadnagy a gyalogsághoz és 1843. a táborkarba került. Részt vett az 1848. olasz háborúban, melyben különösen azzal alapította meg hírnevét, hogy Rivoii mellett emelkedő Monte Pastello meredek lejtőin néhány óra alatt feljárt készített, melyen át emberek a rivoli fensikra nyomulhattak, ahonnan azután az olaszokat elűzték. A császár e hősi tett emlékére a rivoli fensikron 1851. fellegrvárt építtetett, mely Mollináry nevét viseli. Mollináry a Custozza mellett vívott csatában is részt vett és hősiességéért a Lipót-rend lovagkeresztjét kapta. Kevesebb szerepe kísérte őt az 1866. porosz háborúban. Midőn Festetics tábornok, a IV. hadtest parancsnoka, a königgrätzi csatában súlyosan megsebesült, Mollináry vette át a hadtest vezetését. Jelenleg Mollináry, mint tényleges szolgálaton kívüli tábornok Comóban él. A 38. számú gyalogezred révén, mely 1867. óta viseli nevét, Mollináry Budapesten is népszerűségnek örvend.

— **A majom.** Szalay Imre volt országgyűlési képviselőt és lellei földbirtokost a napokban súlyos sebesülés érte. Szenvedélyes állatkedvelő és vadász létére évekként ezelőtt afrikai vadásztúrából egy majmot hozott magával. Két év óta élt a majom Lellén szűk ketreczbe zárva s onnan fintorgatta a pofáját és vicserítette a fogát mindenkire, aki közelébe ment. A napokban azonban valamiképpen kiszabadult a ketreczéből, amitől nagy zavar lett a háznál. A kutya észrevették és éktelen csaholással utána eredtek. A zajra a kastély minden népe kiszaladt a szabadba, de ekkor a majom már olyan vad volt, hogy senki sem mert hozzá közel menni. Végre megjelent maga Szalay Imre is. Feléje ment a majomnak és édesgette, hogy visszacsalja a ketreczbe. Mikor ez sem használt, simogatni akarta, a dühös majom azonban ráugrott és balkezén a kézcuklót s az ütőeret átharapta. A szerencsétlen földbirtokos állapota nagyon aggasztó, annál inkább, mivel amugy is beteges és folytonos gyógykezelés alatt van most is. Nagyon sok vért vesztett. Szalay különben nagyon szereti az állatvilágot. Először egy „Hanzi“ nevű kányát fogadott kegyeibe, később baglyot, mókust, rókat egyszer pedig Hercegovinában vadászgatván, egy eleven fia-maczkót szállásolt el lellei kastélyában, bort és gyümölcsöt adott neki, saját ágyába fektette. Ezt a medvét később hatóságilag agyonlövették, mivel a közbiztonságot minduntalan fenyegette. Az említett majom Szalay szakácsnőjének már azelőtt félkarját teljesen összeroncsolta, harapdálta, s bár ezen kívül is több apró szerencsétlenséget okozott, Szalay nem engedte bántani. Most mégis agyonlövötte.

— **Szózat a meg nem született polgárokhoz.** Tisztelt polgártársak, kik lapunk homapi számának megjelenésekor még nem „lesztek megszületve“, ez egyszer nektek írunk. B. figyelmetekbe ajánljuk a Magyar Paizs-t, mely a mai naptól fogva a ti hivatalos lapotok lett. A derék lap, melynek első száma Zalaegerszegen jelent meg tegnap s mely programja szerint „szóba áll“ a földmivelővel, a „csontos vállu“ iparossal, kereskedővel, sok érdekessége között az alábbi hirt hozza:

* **Oktober 6.** Ezen a napon tartják Aradon a gyászünnepélyt a tizenháromnak emlékére. E lap olvasásakor emlékezzünk meg mi is rólok, mert ők is gondoltak reánk haláluk órájában, reánk azokra is, kik akkor meg sem valánk születve.

Vajjon mit szólnak ehhez azok a gyerekek, kik még nincsenek megszületve?

A Magyar Paizs ezzel nem végzi be érdekeségeit, ha nem tetézi az alábbi hirtel:

* **Egyensúly.** Jani József Mindszent-Kallón felakasztotta magát. Nagl József Nagy-Kanizsan honosságot nyert.

Ezek után csak azt várjuk Magyar Paizstól, hogy írjon nekünk valamint az európai egyensúlyról is.

— **Lövés az ablakon át.** Veszedelmes merényletről értesít seprősi levelezőnk. Szücs Ti-vadar ottani lakos szobájába, mikor Szücs és felesége lefeküdtek aludni, valaki az ablakon át belépett. A fegyver golyója, mely Szücsnek volt szánva, az asszony jobb felső karját és kezefejét megsebesítette. A merénylő kiléte iránt folyik a nyomozás.

— **Gyilkosság az országuton.** A tegnap, Gyorok mellett az országuton elkövetett gyilkosság ügyében, melynek Csóra Nikoláj az áldozata, az aradi törvényszék megindította a vizsgálatot. A törvényszék részéről Pogonyi Nándor albiró folytatja a vizsgálatot, kivel együtt Austerweil László dr. törvényszéki orvos és Meszlényi Antal alügyész voltak kinn a tett színhelyén. Mint kiderült, egy részeg legényekből álló banda ölte meg. Csóra és több társa a kocsmában összekapott egy másik kompániával. Csóráék kocsin elmenekültek, a többiek pedig üldözöbe vették őket. Mikor a két kocsi közel ért egymáshoz, az üldözöttek leugráltak és minden irányba futásnak eredtek. Az üldözök csupán Csórákat tudták kézrekeríteni, kit azután fejszével, doronggal, csizmasarokkal addig vertek, míg holtan maradt az országuton. A gyilkosok erre visszatértek a kocsmába. Ott fogta el őket a csendőrség.

— **Hat ember tűzhalála.** Megdöbbentő szerencsétlenséget jelentenek Kaposvárról. Mogyoróvölgyi pusztán, a kaposvári uradalom galambosi gazdasági kerületében a napokban este kigyuladt egy nádtetejű béresház. Az álmukból felriadt lakók az égő házból legelőször apró gyermekeiket igyekeztek kimenteni s tiz gyermeket ki is hoztak az égő házból. Azután a vakmerőbbek ismét berohantak a lángban álló házba, hogy holmijukból az értékesebb dolgokat kimentsék. Eközben a tető beszakadt s a szobákban nagy füst támadt; kívülről a ropant hőség és folyton hulló, égő nádtető miatt nem lehetett azok segítségére menni, kik az égő házban rekedtek, minél fogva hat emberélet esett a vad elem áldozatául: Nyulás János 50 éves férfi, enek neje és 10 éves fia; özvegy Nagy Györgyné, ki betegen feküdt és nem tudott idején menekülni, ennek menyje, Nagy Lajosné és Teréz nevű 10 éves leányuk. Csak elszenesedett hulláikat találták meg a porrá égett házban. A szerencsétleneknek halálát az okozta, hogy a szobákba tódult füstben megfuladtak. Bek Józsefné úgy menekült, hogy arczát egy zsák babba temette, hol lélekzetet vehetett s ritka lélekjelenléttel kivárta, míg az ajtó leégvén, bedőlt s a füsttel teli szobából kimenekülhetett. A cselédek közt óriási volt a rémület és jajveszékés, mert mindenki belátta, hogy vakmerő társaikat, kik a tűzbe rohantak, megmenteni nem lehet. Az uradalom kormányzósága nyomban intézkedett, hogy a szerencsétlenek tisztességesen temelésben részesüljenek és a károsok szükségét ne lássanak. A károsok biztosítás után megtérülnek s az uradalom kormányzósága előterjesztést tett aziránt is a részvénytársaság igazgatóságának, hogy a szerencsétlenül jártak életben maradt hozzátartozóit jelentékenyebb segélyben részesítse.

— **Drágább lesz a tojás, a hus, a fa és kőszén, a kínai tea s most végül az — ernyő is.** Egyenlőre csak Bécsben, de csakhamar nálunk is, mert sajnos, alig van még nap- és esernyő-gyárunk és nagy részt külföldi, főképp francia, meg osztrák gyártmányt fogyasztanak a magyar nők. Bécsből jelentik a hirt, hogy az osztrák ernyő-iparosok egyesülete, melyhez valamennyi osztrák ernyőgyártozik, minap tartott ülésén elhatározta, hogy felemeli az ernyők árát. Az áremelést az ernyőgyártáshoz szükséges nyersanyagok tetemes megdrágulásával okolják meg. A dráguló élet amugy is erer-

nyi gondot ad a háziasszonyoknak: csapás-csapásra éri őket és takarékoságukat. Itt tíz fillér, ott tizenöt-husz, sőt több egy koronánál is: ennyi drágulást nem bír el a kiszabott konyhapénz. S vége lesz azoknak a bizonyos megtakarításoknak, melyektől annyi minden kedves és jó dolgra telik, a többi közt a férjnek való születés- vagy névnap meglepetésre is. Mert az bizonyos, hogy ez a részben szükséges divat nem szűnik meg, ha ötszörös áremelések is lesznek. Az esernyőt legfőkébb a modern gummiköpenyeges férfivilág nélkülözheti, az ezerszintű napernyőt a legkiválóbb női tulajdonság, az örökkévaló asszonyi hiúság nem hagyja el. A napernyő, mely a bájos arcokat megvédi a nap barnító tüzeitől, nélkülözhetetlen holmi, már tudniillik a közönséges, mindennapi használatra való. Mert a disz-napernyő az — még nélkülözhetetlenebb. Mint mindenütt, itt is találunk vigasztaló körülményt. Az ernyő drágulásából egy pangó kis iparág föllendülése következhetik: kevesebb ernyőt fognak talán vásárolni, ellenben a régi kopottakat és szakadtakat kijavíttatják, vagy áthuzatják. S az az ágról-szakadt ember, kit esernyő csinálónak hívnak, bár sohase csinál, csak javít esernyőt, ezentul több eredménnyel fogja kiabálni a házak udvarán: Esernyőt fótozni!

— **A siteri telepítés.** Tudvalevőleg avval foglalkozik most Sima Ferencz, hogy Sándorfalváról, Szentesről, Szegvárról és Mindszentről szegényszerű földmivéseket telepít Siterre, Réheim Náthán építési vállalkozó birtokára. A *Szentes és Vidéke* erről a telepítési dologról újabban a következőket írja: Elégyszer tapasztaltuk, hogy népünk nem veszi be a figyelmeztető okos szót, ők minden áron elbolondítatni, csalódnak akarnak és ha megcsalattak a csongrádmezei takarékpénztár, a szentesi kereskedelmi részvénytársaság, a malomipar részvénytársaság, a gazdasági és ipari hitelbank alapításakor — mindenkori figyelmeztetés dicsőre is — hát megcsalatoznak ugyanazon népbolondító révén még valahányszor, akárki akármit figyelmeztessen is őket. Ennek a csalódási folyamatnak végig kell menni a megye egész népén, hogy mindenki károsodjék, mert addig itt senki sem hisz a népámitók csaltságában, míg maga is meg nem issza könnyen-hívése levét a pénze eluszásában. Ezért nem szóltunk eddig. Most azonban egy figyelmeztetést mégis kötelességünk e települőkhez intézni. Egész határozottsággal tudjuk ugyanis, hogy azon a siteri birtokon, melyre Sima települni csábítja a népet, egy millió koronát haladó adósság van betáblázva és a hitelezők a birtokot már a közel jövőben el akarják árvereztetni. Aki nekünk nem hisz a települők közül, ne sajnálja a fáradságot, utazzék el Nagyváradra, tekintse be ott a bíróságnál Réheim Náthán siteri birtokának telekkönyvét és látni fogja, hogy milyen eladósodott birtok az melyre Sima Ferencz csábítgatja.

Miért szerencsétlen nap a péntek? A népből általában meg van gyökeresve az a hit, hogy pénteken semmihez sem jó kezdeni, mert ez a nap szerencsétlen. Réges-régi babona ez, s megmagyarázza a pénteki bőjtölés eredetét is. Hogy miért tartják szerencsétlen napnak a pénteket, érdekesen mutatja ezt két középkori feljegyzés. Az egyik a katalán *Recull de exemplis* című példatárban található, a másik a magyar Döbrentei kódexben. Az előbbi így szól:

Ezek az okok, a melyekért az Isteu szent egyháza parancsolja, hogy egy keresztény férfi vagy nő se egyék húst a pénteki napon: 1. Pénteken a kilencedik órában (a mi időszámításunk szerint délután 3 órakor) vétkezett Ádám a paradicsomban. 2. Pénteken ölte meg Kain az öccsét, Abelt. 3. Pénteken kezdődött a vízözön. 4. Pénteken léptek Izrael fiai szolgásgabba. 5. Pénteken halt meg Mózes próféta. 6. Pénteken esett el Góliát. 7. Pénteken halt meg Dávid király. 8. Pénteken öltött Jézus Krisztus emberi testet. 9. Pénteken fejezték le Ker. Szt. Jánost. 10. Pénteken követték meg Szt. Istvánt. 11. Pénteken ölték meg az apró szenteket. 12. Pénteken feszítették keresztre Jézus Krisztust. 13.

Pénteken szállt fel szűz Mária a mennyekbe. 14. Pénteken feszítették keresztre Szent Pétert. 15. Pénteken fejezték le Szent Pált. 16. Pénteken fejezték le Alexandriai Szent Katalint. 17. Pénteken fogják megvívni harcukat. Illés és Énok az Antikrisztussal a kit le is fognak győzni.

A Döbrentei-kódex pedig így adja okát, hogy miért szerencsétlen nap a pénteki:

1. Mert Izraelnek fiai ezen a napon jöttek ki az ígéret földére. 2. Moizes meghalt. 3. Dávid a Góliást megölte (6.) és Dávid meghalt. 4. Tiás háromszáz és negyven hamis prófétákat öle. (A katalánban nincs meg). 5. Szent Estvánt megkövezték. 6. Krisztost feszítették. 7. Keresztelő Jánosnak nyakát vágák. 8. Heródes száznegyvennégyezer gyermeket ölette. 9. Szűz Mária halála. 10. Szent Péter Pált Neró császár megöleté. 11. Szent Katertna meghala. 12. Tizenegyezer szűzek, tizezer vitézek megöletének pénteken. Adámot és Évát pénteken teremté az Ur Isten.

— **Felségsértő német író.** A berlini büntető-törvényszék előtt ma egy író állt felségsértés büntetével vadolva. Ez év augusztusában *Harden* Maximilian író, a *Zukunft* című lapban cikket írt *Harca a sárkányok ellen* címen, melyben az ügyészség felségsértést látott. A tárgyalás megkezdése előtt az ügyész a nyilvánosság kizárását kérte, mely indítványnak a törvényszék helyt is adott. Erre kezdetét vette a tárgyalás, melynek folyamán a törvényszék Hardent a felségsértés bűnében bűnösnek minősítette és ennél fogva hat havi várfogságra ítélte. Együttal a *Zukunft* azon számának megsemmisítését rendelték el.

— **Vérezgés Nagylakon.** A *Szegedi Híradó*-ban olvassuk: Szükszavu táviratot vettünk Nagylakról, hogy ott ma embervér áztatta a földet és jalkiáltások rontották meg a szüretre készülő nép kedvét. Ugyanis a nép egy része összeütközött a csendőrséggel. A csendőrség kénytelen volt fegyverét használni a *sortüzelés alatt többen megsérültek.*

— **Egy város hurczolkodása.** Az észak-amerikai dél-dakota Cassilia nevű városban az összes lakosság családostul, gyerekestől, a háziállatokkal együtt áthurczolkodott a szomszéd városba. Ami a hurczolkodásban érdekes: a házaikat is átvitték magukkal. Amerikában elég mindennapos, hogy egy-egy faházat tovább tolnak, de hogy egy egész város lakossága áthurczolkodjék házastul együtt, ilyen még ott sem fordult elő. Castilia és Platte városa egymásnak közelébe vannak. Castilia a régebbi. Néhány évvel ezelőtt a Chicago-Milwaukeei vonal egy hatalmas ága épült ki Platte mellett és a vonat által természetesen Platte lett a vidék kereskedelmének a góczpontja, Cassilia ipara, kereskedelme folyton-folyvást pangott, ezért tehát a cassiliai lakosság tekeket vásárolt Platteben és augusztus végével áthurczolkodott. Nem volt kicsiség egy egész község házait elszállítani tizenöt angol mérföldnyire. A nagyobb épületeket, mint a városházát, a takarékpénztárt és az iskolát, szánkóféle járműveken szállították át. Az apróbb lakóházakat a lakók a szállítás ideje alatt még csak el sem hagyták. Nem is utolsó látvány lehetett a füstölő kéményes házak átvonulása a prairieken. Az átköltözködés nyomát a volt Cassiliában most csak az üres pinczék és a kopár kertek mutatják.

— **Lévélykegyeket** küldtek jótékony célra: Vörös Vidorné 3476, Tonesz Lujza 4367, Zikó Lajos 2000, Feszler Károly 600, Gyarmathy Gyula 5000, Gyarmathy Mariska 5000, Hegedüs Sándor 3248, Kalmár László 186, Beleznay István 2569, Uborka Iona (Makó) 1280, Kertay Juliska 2000, Knothy Irma 4280, Leőkös Pálné (B.-Sebes) 3050, Papp László 1500; összesen: 40.568. Ezenkívül szivarvegekből Herzog Györgyné, Marinkovits Péterné, Erdei Ferencz és Nachtenbel Ödön 1—1 dobozzal. Arad, 1900. okt. 9. *Csik János.*

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A tordai pénzhamisítók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kolozsvár, október 9.

Most készült el a kolozsvári kir. ügyészség vádirata abban a szenzációs pénzhamisítási ügyben, a melyet a tavaszon fedezett föl a tordai rendőrség. A kir. ügyészség nyolcz vádlott ellen emel vádat pénzhamisítás büntette miatt és pedig *Pásztóhy* Aladár birtokos, *Csongvay* Béla nyug. árvaszéki ülnök, *Fenyvesi* Viktor könyvdatumajdonos, *Szigeti* Péter kömetsző, *Baga* István nyomdász, *Páska* Simon körjegyző, *Nagy* Ferencz korcsmáros és ifj. *Séra* Károly földmives ellen. Igen érdekes az ügyészség vádiratának indokolása, amely a bűnös manipulációt a következőképen írja le:

A tordai rendőrség Tordán 1900. év apr. 24-én délután a központi szálloda második számú szobájában *Pásztóhy* Aladár és *Fenyvesi* Viktor vádlottakat 10 forintos bankjegy készítésén illetve azoknak megszámozásán érték, a mely alkalommal tőlük 50 iv, ivenként 8 drb hamis tíz forintos, egy ivből azonban 1 drb hiányozván, összesen 399 drb és *Fenyvesi* Viktortól még külön 1 drb és így összesen 400 drb foglaltatott le. Az ennek folytán folyamatba tett vizsgálat során kiderült, hogy vádlottak nagyobb mennyiségű több ezrekre menő értéket kitevő hamis tíz forintos bankjegyeket készítettek és pedig oly módon, hogy a tízes bankjegy részeit köre kimetszve, arról átvívó papíron a litograf gép kövére összeállítva átvitték és innen aztán a gép segítségével nyomtatták. Az így készült tízesekre a series és számokat részint a litograf gépen, részint kaucsuk nyomóval, olombetűkkel nyomtatták, részint pedig szabad kézzel is írták.

A vádirat további része előadja, hogy a hamisítást *Pásztóhy* Aladár és *Fenyvesi* Viktor kezdeményezték, akik együttesen határozták, hogy tíz forintosokat fognak hamisítani. Később érintkezésbe léptek *Szigeti* Péter kömetszővel, a kit kivíttek Regezré, *Csongvay* Bélához, ahol három-négy hét alatt a tízesnek ~~egy~~ szögű részét és alapját kimetszette. ~~Később a~~ litograf-gépet vásároltak s szövetségükbe vették *Baga* István könyvnyomdászt is. Hosszas próbálgatások után nyolcz iv tízeset készítettek, amelyek a valódi banknál valamivel világosabbak voltak s a hamisítványokkal átmentek Alsó-Szolcsvára, a hol *Páska* Simon Wertheim szekrényébe rejtették a hamisítványokat. *Fenyvesi* Viktor az általa készített hamisítványokat *Pásztóhy* Aladárnak állítása szerint három ízben egyszer 80, egyszer 20 és egyszer 50 ivet. *Pásztóhy* Aladár a 80 iv hamisítványt részben kivágott állapotban visszavitte *Fenyvesi* Viktorhoz s ezeket aztán állítólag elégették. *Csongvay* Béla a *Fenyvesitől* kapott 51 iv hamisítványra vonatkozólag azt állítja, hogy azokat elvitte ugyan, de otthon papírba becsomagolva és lepecsételve átadta *Popa* Juon birájának s azon utasítással, hogy azt égesse el, a ki azokat el is égette.

Pásztóhy Aladár a 20 iv *Fenyvesitől* kapott hamisítványt elvitte *Szigeti* Péterhez s ott *Szigeti* Péter és *Baga* István azokat géppel megszámozták.

A többi hamisítványt bevitték Tordára a központi szállóba s ott számozni kezdték a hamisítványokat. Eközben érte rajta őket a tordai rendőrség.

Ezekon kívül még 50 iv *Fenyvesi* által készített hamisítványra vonatkozólag *Baga* István vádlott állítja, hogy azokat Kolozsvárt a határon és mezőn *Szigeti* Péter, *Fenyvesi* Viktor, *Pásztóhy* Aladár és ő, négyen együtt, kézzel írva series és számokkal látták el, a melyeket *Pásztóhy* Aladár magához vette s állítása szerint K.-Küküllő megyébe vitte. Ifj. *Séra* Károly vádlottat, mult év őszén *Pásztóhy* Aladár elvitte *Fenyvesi* Viktorhoz, majd tudomására hozva tervöket, ifj. *Séra* Károly, ugy *Pásztóhy* Aladár, mint *Fenyvesi* Viktor vádlottaknak pénzt adott és pedig *Pásztóhy* Aladár 50 forintot, *Fenyvesi* Viktornak 15—18 forintot azon célra, hogy azzal a pénzhamisításhoz szükséges eszközt megvéve, a hamis tízeset minél előbb elkészíthessék.

Fenyvesi Viktor aztán *Séra* vádlott gyakori

zaklatása folytán készítette a 200 darabot, amit ifj. Séra neki visszaadott.

A vádirat szerint nem vehető figyelembe összes vádlottaknak azon egybehangzó mentességük, hogy forgalomba egy hamis tizest sem hoztak, azokat megsemmisítették, mert úgy az ezen vizsgálat mellett levő számos bejelentés, mint a most is és naponként érkező feljelentések, úgy a folyamatban levő számos nyomozatok igazolják azt, hogy a vádlottak által készített hamis tizekből és pedig úgy a Szigeti-Baga-féle, mint a Fenyvesi-féle készítményekből nagy mennyiségű hozatott és van forgalomban.

A szenzációs bűnpörben a törvényszék legközelebb kitüzi a főtárgyalás határidejét.

SPORT.

Az aradi korcsolyázó-egylete október hó 10-én szerdán d. e. 12 órakor a kaszinó-egylet helyiségében (Hermann ház, Andrássy-tér) választmányi-gyűlést tart.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vádlott és tanu egy személyben. A budapesti büntető törvényszék Agoraszó bíró elnöke alatt ma tárgyalta folytatólag Hein Sámuel ügynök közokirathamisítási bűnjegyét. Hein Sámuel ugyanis egy 500 frtos polgári perben bejelentette Frank Mór nevű tanuját a Király-utca 85. sz. alól. A kézbesítő az idézvényt ki-függesztette a nevezett házban lakó Frank nevű ember lakása ajtajára. Hein Sámuel ezt az idézvényt levette s azzal beállított a VII. ker. járásbíróshoz, ahol a saját ügyében, mint Frank Mór tanu, vallomást tett. Turpissága azonban csakhamar kiderült s az öreg 75 éves Hein a vádlottak padjára került. A törvényszék két napig tartó végtárgyalás után ma délben mondott ítéletet a furfangosan védekező vádlott fölé. Hodász dr. alügyész vádja és Török Sándor dr. védelme után a törvényszék Hein Sámuel ügynököt közokirathamisítás büntetéseért három évi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbbitás végett, a védő pedig enyhítésért felebezett.

A szobaur szerelme. Errenreich Ferencz budapesti kávéháztulajdonos még főpinczér korában ~~Maria~~ Albert Király-utcai kávésnál volt szobaur. Ugyanabban az időben — 1894. év május havában — szolgált Mandlénál Gazdag Julianna nevű cselédeány. Ehrenreich viszonyt kezdett a leánnyal s ezen viszonynak 1895. évi február 18-án született gyermek lett a következménye. Ehrenreich egy csepet sem örült ezen apai örömöknek, sőt mikor Gazdag Julianna beállított hozzá segítségért, majdnem kidobta. A leány erre felment Zerkovitz dr. ügyvédhez, s felkérte, hogy gyermektartásért pörölje be csábítóját. Zerkovitz ügyvéd mielőtt a gyermektartási keresetet beadta volna, felhivatta irodájába Ehrenreichet s a lelkére beszélve kérte, hogy legyen könyörületes az általa szerencsétlenné tett leánnyal szemben. Ehrenreich ekkor Braun Károly és Zerkovitz ügyvéd előtt olyképen nyilatkozott, hogy volt ugyan viszonya Gazdag Juliannával, de ez a viszony csak rövid ideig tartott. Ezért hajlandónak is nyilatkozott az ügyet perenkívül elintézni. Mikor aztán fizetésre került a sor, ismét megfeledezett előbbi ígéretéről, mire az ügyvéd bepörölte. A járásbírósa a leány esküje után megítélte a tartásdíjat, a törvényszék azonban Ehrenreichnek ítélte oda az esküt arra, hogy sohasem volt viszonya Gazdag Juliannával. Ehrenreich le is tette az esküt 1898. december 14-én, mire a leány hamis eskü büntette miatt jelentette fel, s a törvényszék e miatt vád alá is helyezte. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék Eördög bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlott maga is konokul tagadta egykori viszonyát. Vele szemben azonban Zerkovitz ügyvéd és segédje eskü alatt vallották, hogy Ehrenreich maga is beismerte a viszonyt előtük. A törvényszék Etter dr. alügyész vád- és Schäffer József dr. védbeszéde után a vádlottat felmentette, mert tagadásával szemben panaszosnó semmiféle pozitív bizonyítékot nem mutatott fel vádlott bűnösségére. A felmentő ítélet ellen a kir. alügyész felebezett.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, október 9.

Gazdáink már unni kezdik a nyári meleg napokat, melyek nagyon hátráltatják a szántást és vetést. Nem lesz ugyan késő az idő vetésre e hó vége felé sem, de esőre volna már nagy szükség, hogy az eke dolgoz kapjon.

Környékünkön kevés a szőlőtermelés, a kertek közepes szüretelést adtak.

A hetipiaczon élénkség uralkodott és a behozott 3000 métermázsa búzát, 6—700 métermázsa tengerit elég magas napi árban vásároltak.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súly egységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.60—6.70.

Közép minőségű buza 6.30—6.40.

Uj-tengeri 3.50—3.60.

Rozs névleges jegyzés 5.80—6.00.

Arpa névleges jegyzés 5.40—5.50.

Zab névleges jegyzés 4.40—4.50.

Az irányzat kedvezőbb.

S z e s z ü z l e t.

— Október 9. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona. finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 7/0. beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslók 12 korona 50 fillér mmázsként.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 9.

Déltözsde. A buzakinlátat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 24.000 métermázsa kegalomba, szilárdan meghatározott árakon. Egyéb gabonaműek közül rozs 10—12 1/2 fillérrel olcsóbb. Időjárás derült, száraz.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.55— 7.56
Buza 1901. áprilisra	8. — 8.01
Rozs októberre	7.28— 7.30
Rozs 1901. áprilisra	7.53— 7.54
Zab októberre	5.32— 5.34
Zab 1901. áprilisra	5.55— 5.56
Tengeri októberre	— — — —
Tengeri 1901. májusra	5.11— 5.12
Repce októberre	— — — —

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.55— 7.56
Buza 1901. áprilisra	8.01— 8.02
Rozs októberre	7.28— 7.29
Rozs 1901. áprilisra	7.52— 7.53
Zab októberre	5.34— 5.35
Zab 1901. áprilisra	5.54— 5.55
Tengeri októberre	— — — —
Tengeri 1901. májusra	5.12— 5.13
Repce októberre	— — — —

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	643.—
Magyar hitelrészvény	654.—
Leszámitóbank részvény	427.—
Rima-Murányi vasmű részvény	503.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	631.50
Közuti vasut	58.—
Városi villamos vasut részvény	280.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 9. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 96 — 98 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 97 — 98 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 98 — 99 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 95 — 96 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 94 — 95 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 93 — 94 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárától a vevő javára 4 1/2 % vo-

nandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Október 6-án volt készlet 37765 darab, október 7-én főlhajtatott 836 darab, október 7-én elszállított 850 darab, október 8-án maradt készletben 37765 darab. Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1900. október 9.

Magyar aranyáradék 4 1/2 %	94.70
Magyar koronajáradék 4 1/2 %	90.70
Magyar arany 4 1/2 %	100.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	98.—
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	89.75
Magyar italmegváltási kötvény	98.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	163.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	135.50
Osztrák papírjáradék	96.60
Osztrák járadék ezüst	96.50
Osztrák járadék arany	96.85
Koronajáradék	97.15
1860-iki államsorsjegyek	131.25
Osztrák-magyar bankrészvény	1696.—
Magyar hitelbank részvény	652.—
Osztrák hitelintézet részvény	643.—
Osztrák-magyar államvasut	650.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.29
Német birodalmi márka	118.20
London	242.10
Páris	96.30

NAPIREND.

Október 10. Szerda. Róm. kath. naptár: Borg. Ferencz. — Protestáns naptár: Borg. Ferencz. — Izzaelita naptár: Felünnepek. — Görög-keleti naptár (szeptember 27.): Kallisztrát. — A nap két 5 óra 57 perczkor, nyugszik 5 óra 4 perczkor. — A hold két 6 óra 7 perczkor, nyugszik 8 óra 16 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 774.2 milliméter, délután 2 órakor 772.4 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 11.2, délután 2 órakor C° + 21.4. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EK. 4, délután 2 órakor EN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapiakon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnapnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Erekiye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Október 13. Az aradi jókedv jótékonycélú asztaltársaság makedvelői előadással egybekötött táncszivigalma (Waggonyári kantin). — Gözgépközök és káznfutók vizsgálja.

Október 14. Felolvasás és hangversenynyel egybekötött makedvelői előadás (Borosjenőn, Aranyas.) — A filharmonia-egyesület közgyűlése délután 3 órakor (Polgári fiiskola.)

Október 16. Városi közgyűlés délután 4 órakor.
Október 17—18. Az Aradvidéki Tanító-egylet közgyűlése (Polgári fiiskola nagyterem.)

C S A R N O K.

A fekete bárány.

Irtá: Rudyard Kipling.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Szebenyei József.

[6]

(Folytatás.)

Midőn az első ünnep nap reggelén beállított az asztalhoz, azzal fogadták, hogy Róza néni, Harry meg Judy, bemennek a városba és hogy ő otthon fog maradni a szolgálóval. Ez az utolsó csinye nagyon is megfelelt Róza néni terveinek. Jó oka volt tehát, hogy a fiut, Fekete bárányt otthon hagyassa. Papa és mama, kik úgy látszik, ismerték a fiatal bűnös lélek kívánságait, azon a héten egy egész csomag új könyvet küldtek neki. Ezek és a szolgáló társaságában egy egész hónapot töltött Puncs.

A könyvek tiz napig tartottak. Gyorsan felémestette azokat, a nap minden szakában olvasva. Aztán tiz másik nap jött, mely alatt épenséggel mit sem csinált. Almodozva járt fel és le a lépcsőkön, megszámlálta minden szobának a hosszát, szélességet, képzeletbeli hadsereget vezényelt és hosszú utazásokon törte a fejét. A szolgálónak sok barátja és barátnője volt és miután Puncs megígérte neki, hogy nem mondja meg senkinek, minden nap órák hosszát ment sétálni. Fekete bárány a nap lementét figyelte a konyhától az ebédőig. on-

nan a gyerekszobáig, mignem minden szürke lett és só-ét, aztán lefutott a konyhába és a tűzhöz világnál olvasott. Boldognak érezte magát, hogy nem zavarta senki és hogy olvashatót amennyit akart.

Orült midőn mindnyájan visszatértek — Róza néni, Harry és Judy — telve újsággal és Judy ajándékokkal megrakottan. Ki ne szeretne volna a kis Judyt? Judy sokat és édesen csevegelt neki és ezért viszonzásul Fekete bárány titokban megszugta neki, hogy a folyosó ajtajától fel az utolsó lépcsőig éppen száználötvennégy arasznyi út van. Ezt ő maga tapasztalta.

Aztán megkezdődött a régi élet; de egy kis különbséggel és egy új bunnel. Más sok foglalkozásához még az is hozzájárult, hogy bármihez is nyult, az mindjárt eltörött. Tányérokot leejtett, az asztalnál a poharát feldöntötte, a fejét mindig beülettötte a csukott ajtóba és bármit is tett, ott mindig volt valami szerencsétlenség. Egy szürke kőd nehezdedt az egész világára és az napról-napra sűrűbbé lett, mignem Fekete bárány egyedül maradt a szürke függönyökkel, melyek olyan kísértetieseknek látszottak.

Az ünnepek mentek és jöttek és Fekete bárány sok embert látott, kiknek arcuk mind egyforma volt; kikapott na a szükség úgy kívánta és Harry meg el nem mulasztott volna egy alkalmat is, hogy őt kinezze; de Judy rendszeren a védelmére kelt, bár ha Róza néni haragját magára vonta is ez által.

A hetek végénélküliek voltak és papa meg mama teljesen a feledés homályába merültek. Harry már nem járt iskolába, hanem egy bank-hivatalba írni. Miután jelenlététől Puncs megszabadult, semmisen gátolta őt az olvasásban. Ennek következtében az iskolai feladatait elhanyagolta, de azért otthon azt mondta, hogy minden jól megy. Mikor nem hazudom, azt mondja Róza néni: kis hazug; most, hogy hazudom, nem tudja. — Gondolta Fekete bárány. A házban, az ő ártatlan igényét, természetes hajlamát némi vonzalom iránt, — Róza néni a kissé több lekváros kenyérnek tulajdonította, meg azt hitte, hogy most, mivel Harry a háttérbe szorult, hizelgészel a kegyeibe akart jutni. Róza néni némely dolgon keresztül látott, de nem mindegyiken. Hónapról-hónapra nagyobb bajjal olvasta az iskolai könyveit, mert a betűk homályosak lettek és táncoltak a szeme előtt. Nem szeretete az iskolai könyveket.

De a baj megjött. Lehetetlen volt mindent előre látni. Róza néni személyesen ment el az iskolába, hogy kérdezősködjék, de a felelet megdöbbentette. Lépésről-lépésre, mint amely örömmel kapta rajta a rosszul táplált szolgálót azon, hogy hideg süleket lopott az éléskamarából, éppen oly kedvvel járt Puncs hibái után. Hétről-hétre lopkodta le a könyveket az állványról és eldugdosta azokat, bolonddá tette Róza néni, Harryt, meg az istenüket is. Borzasztó! Ez csak azt bizonyítja, hogy egy teljesen züllött fiú.

Fekete bárány azonban így számított: csak egy jó nagy verés lesz az egész, aztán egy papírost tesz majd a hátamra, ráírja „hazug“ Harry éjjel felébreszt és imádkozik érettem és azt fogja mondani, hogy az ördög megszállt, meg kell tanulnom egy egész zsoltárt kívülről. De Róza néni azért azt fogja mondani, hogy tudja. Ugy én hazug, ha már én is az vagyok“ — mondá.

Három napig a szobájába volt zárva, hogy előkészüljön „Ez két verést jelent, gondolta magában, egy az iskolában, egy meg itthon. De az fog legjobban fájni. Megvernek ott a zsidók meg a néger előtt, mert hamisat mondtam itthon.“ Róza néni megverte, egy papírost tett a vállára és azt mondta neki, hogy úgy menjen ki az utcára.

— Ha azt akarja, hogy azt megtegyem, mondá Fekete bárány halkán, akkor leégetem ezt a házat, meg magát megölöm. Nem tudom, megbírom-e ölni, de megpróbálom.

Ezt a kijelentést és fenyegetést nem követte semmiféle verés, bár Fekete bárány el volt szánva, hogy kiegyengeti az utat a néni torka felé és addig szorongatja, míg csak el nem viszik onnan. Lehet, hogy Róza néni félt tőle, mert már Puncs a bűnökben nagyon jártas volt és így talán még arra is vetemednék.

Mindezen bajok közepette egy látogató

jött Indiából, ki azzal volt megbizva, hogy Judyt és Puncsot nézze meg.

Puncsot behívták és a vendég hozzáfórdulva megfogta a fejét és kérdező: „Mondd csak kis fiam, micsoda az ott fenn a szekrényen?“

— Melyik? kérdé Puncs.

A látogató mélyen belenézett a kis fiú szemébe aztán azt mondta:

— Szent Isten, ez a kis fiú már majdnem vak!

Nagyon is parancsoló vendég volt ez. Meghagyta a saját felelősségére, hogy nem szabad Puncsnak iskolába járni míg a mama el nem jön. Az három hét múlva meglesz. „Én a keresztapa vagyok, mondá, és én vezettelek be ebbe a rossz világba kis fiam, de úgy látszik jól felhasználját az idődet.“ Nem szabad semmit tenned! Meg tudod ezt tenni?

— Igen, mondá Puncs halkán. Tudta, hogy a mama jön és nem örült neki, mert így kilátásba volt egy új verés. Jó, hogy a papa nem jön, mert a Róza néni azt mondta, hogy egy férfinak kellene őt megverni.

Az utolsó három hét alatt Puncsnak meg volt engedve mit sem tenni. Avval töltötte az időt, hogy a régi játékokat nézegette, melyekről annak idejében majd be kell számolni a mamának. Róza néni a kezére ütött, mihelyt egy kis facsolkák eltörött. De ez a bűn mindsemmi volt azokhoz képest, melyekről Róza néni beszélt neki, hogy megmondja a mamának és mindjárt elálta Judynak az útját, nehogy a kis lány esetleg megvigasztalhasa a testvérjét, a saját lelki tisztasága veszélyeztetésével.

És a mama megérkezett — egy négykeze-kéft fiákerban és nagyon izgatottan. Milyen egy mama! Fiatalkor volt, nagyon szép és a szeméi csillogtak, az orcái pirosak és a hangja olyan behizelgő és kedves volt. A karjait kitárta, hogy magához ölelhessen kicsinyeit. Judy egyenesen hozzá futott, de Fekete bárány habozott. Ez is „henczegés“ lehet? Tán nem is tárta volna ki a karjait, ha tudott volna az ő bűnei felől. Vagy talán ilyen kedveskedéssel akarta belőle a vallomásokot kicsikarni? Csak az egész szeretetét és bizalmát; de erről Fekete bárány mit sem tudott. Róza néni visszavonult és ott hagyta a mamát az ő gyermekével, félig nevetve, félig sirva, ahol azok sirtak őt évvel ezelőtt.

— No gyermekeim, emlékeztek még rám?

— Nem, mondá Judy nyíltan, de minden este mondtam, hogy az Isten óvja mamát, meg a papát.

— Egy kicsit, mondá Fekete bárány, de úgy is irtam maguknak minden héten. Ez nem henczegés; de ami jön majd azután.

— Mi jön? Mi jön én egyetlen fiacskám. És ismét magához vonta. Puncs huzódzott. „Nincs a becározéshez szokva“ érezte az anyai sziv. „A kis lány, az igen.“

„Nagyon kicsi, hogy bárkit is bántasson“ gondolta Fekete bárány, „de ha azt mondanám hogy megölöm, félne. Kíváncsi vagyok, mit mond majd Róza néni a mamának.“

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Október 9. —

Fehér Kereszt szálloda. Franke Ignátz utazó Bécs. — Berger Ferencz utazó Budapest. — Wagner Henrik utazó Bécs. — Grosser Vilmos utazó Bécs. — Nyári Géza utazó Budapest. — Fried Ignátz utazó Budapest. — Pisk József utazó Budapest. — Deutschman Sándor utazó Budapest. — Weber Nándor utazó Bécs. — Tuszák József utazó Budapest. — Stifher Gyula utazó Bécs. — Weisz Izidor kereskedő Budapest. — Weisz Lipót utazó Temesvár. — Krausz Gyula utazó Bécs. — Fábrián János utazó Linz. — Grabner Péter utazó Hamburg. — Braun Lipót utazó Budapest. — Brust Theodor utazó Bécs.

Központi Szálloda. Hallweck György gazdasz N.-Szt.-Miklós. — Szwelislav Radawanow mérnök Szarajevó. — Popovics Gyula kereskedő Hátszeg. — Tandlich Armin utazó Miskolcz. — Weisz Ignátz kereskedő Nagyvárad. — Singer Gyula utazó Budapest. — Péter Gligor birtokos Kőrösbánya. — Hirschberg Berthold kereskedő Berlin.

Vass Szálloda. Wampetics I. vendéglős Budapest. Hein Adolf vendéglős Zolyom. — Deutch Wilhelm

utazó Budapest. — Grosz József utazó Budapest. — Glück József kereskedő Budapest. — Müller N. kereskedő Lugos. — Rosenfeld Izidor utazó Budapest. — Schwitzer I. kereskedő Budapest. — Wiri József kereskedő Bécs. — Schwarcz I. kereskedő Temesvár. — Vutsák Béla utazó Budapest. — Schrötter Károly utazó Bécs. — Hönig N. utazó Bécs. — Friedman N. kereskedő Miskolcz. — Weinrich Ottó hivatalnok Bécs. — Strasser Lajos kereskedő Gurahoncz. — Kutasi D. utazó Budapest. — Schapira Samu Lemberg. Vavricsko N. utazó Bécs. — Leipniker Ferencz kereskedő Szlatina.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—	Gyorsvonat délelőtt	8.23
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesbesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Béret 12. sz.

Páros.

Szerdán, 1900. évi október hó 10-én

A görög rabszolga

Nagy operette 3 felvonásban. Irtá: Owen Hall. Forgató: Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerette: Sydney.

SZEMÉLYEK:

Antonia . . .	Körösi G.	Licina . . .	Török K.
Iris	Felhő Rózsi.	Silvius . . .	Nemes S.
Marcus	Fenyéri Móf.	Manlius . .	Hegyessi Gy.
Helfodoros . .	Nyílasi M.	Lolius	Szadai F.
Aspasia	Rédel Szidi.	Corius	Czakó V.
Archias	Boda F.	Melanopis . .	Tolmainé.
Diomed	Erczkövy K.	Constans . .	Acz Mihály.

kezdetű 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Üzletáthelyezés.

Szíves tudomására hozom a nagydemű közönségnek, hogy

órás üzletemet

Szabadság-tér 3. szám alól **Füredő-utca** Avarffy-féle házba, Földes Kelemen ur gyógyszer-tárával szembe, helyeztem át.

Tisztelettel:

Geyer Ferencz,
órás.

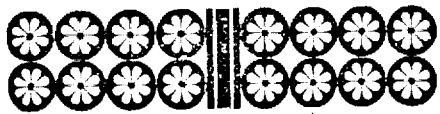
Északnémet

okleveles tanítónő,
aki sokáig volt Londonban és Brüsszelben,

tanít

tudományokat és nyelveket.

Czim a kiadóhivatalban.

Krassó-Szörény-megye bozovicsi járásban, bányai körjegyzőségénél rendszeresített

segédjegyzői

állás betöltendő.

Ez állás 900 korona fizetéssel, 100 korona lakbérrel van javadalmazva.

Az illetőnek az adó és anyakönyvi ügyekben teljes jártassággal kell bírnia. Megfelelő magaviselet esetén a jegyzőtől ingyen kosztban részesül.

Csak kifogástalan magaviseletű, szorgalmas fiatalembernek, kiknek már jegyzői szigorlatuk van, vagy érettségit tettek, folyamodványaikat a bozovicsi főszolgabíróshoz adják be és erről a bányai körjegyzőt értesítsék.

2795

Árverési hirdetés.

Az aradi kir. törvényszék 15926—900. p. sz. végzéssel Grosz Pál és Szuchy Pál ágárisi lakosok zárgondnokul ki-rendeltetvén, hözhírré teszem, hogy fentnevezettek ágáris házában fekvő szőlőjükben remélhető 230—250 hektoliter bor és ezen termés után nyrendő törköly termés 1900. évi október hó 14-ik napján délután 3 órakor a fent megnevezett szőlőben nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbetígérőnek el fog adatni.

Árverelőkhöz tartoznak a ki-kiáltási árnak 10% ovadékot az árverés megkezdése előtt a zárgondnok kezéhez lefizetni, a bort és törkölyt az árverés napjától számítandó 3 nap alatt saját hordóiba áthuzatni, átvenni és kifizetni, a vételár után esedékes kincstári vétel-illetéket vevő tartozik fizetni.

Ha a vevő be nem tartja az árverés feltételeit, kárára és veszélyére új árverés lesz kitűzve.

Utóajánlat nem fogadtatik el.

Traub Kálmán,

2798

zárgondnok.

Magyar kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Miskolcz.

25764—900. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége a vonalai részére 1901. és esetleg a következő 1902. és 1903. években szükséges pályafentartási faanyag szállítására ezennel pályázatot hirdet.

Az 1901. évben körül-belül az alább kitüntetett mennyiségek fog-
nak szükségeltetni:

20 m³ erdei fenyő deszka, 148 m³ jegenye fenyő deszka, 35 m³ lucz-fenyő deszka, 5 m³ tölgyfa fenyő deszka, 23 m³ szelmszetlen jegenye fenyő deszka, 5 m³ vágott lucz-fenyőfa, 534 m³ faragott puhafa hidak fentartására, 256 m³ faragott tölgyfa hidak fentartására, 302 m³ faragott puhafa különféle pályafentartási czélokra, 178 m³ faragott tölgyfa különféle pályafentartási czélokra, 3000 drb. kerítés sűrítési lécz tölgyfából, 1400 m/m hosszú, 50 m/m átm., 12000 drb. kerítés sűrítési lécz puhafából 1400 m/m hosszú, 50 m/m átm., 7250 drb. vágott lécz tölgyfából, 6520 drb. vágott lécz puhafából, 50 drb. kerítési oszlop tölgyfából, 2500 m/m hosszú, 180 m/m átm., 2200 drb. kerítési oszlop puhafából, 2500 m/m hosszú, 180 m/m átm., 32 m³ erdei fenyő palló, 215 m³ jegenye fenyő palló, 17 m³ lucz-fenyő palló, 9 m³ szelmszetlen jegenye fenyő palló, 50 m³ tölgyfa palló, 6 m³ tölgyfa padolat, 7 m³ vörös fenyő palló, 16000 drb. kerítési rud puhafából különféle mé-

retű, 750 drb. kerítési rud tölgyfából különféle méretű, 130 m³ tölgy-szálfá, 50 m³ puhaszálfá, 335000 drb. fedőszindely, 47 c/m hosszú.

Az 1901. és esetleg 1902. és 1903. évre szükséges faneműek ugyanazon év április hó közepéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az 1901. évre történő megrendelés alkalmával a tájékoztató szolgáló fenti mennyiségnél, illetőleg a méretjegyzékben felsorolt fából 40%-al többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugy-
szintén azon jogot, hogy a szállítási év folyamán 40% erejéig pótmegrendelést tehessen.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1900. évi október hó 31-én déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség I. osztályánál.

A bántépén pedig október hó 30-án déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A pályázati feltételek és méretjegyzékek minden üzletvezetőség-nél és kereskedelmi iparkamaránál megtekinthetők és a miskolczi üzletvezetőség által díjtalanul kiszol-gáltatnak, esetleg posta útján meg-küldetnek.

A szállítási feltételek úgy, mint az általános szállítási feltételek és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek megtekinthetők minden üzletveze-tőség-nél és készpénzfizetés mel-lett megszerezhetők igazgatóságunk nyomtatványtárából. (Andrássy-ut 73/75. szám.)

Miskolcz, 1900. október hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

Utánnomás nem díjazatik.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Az Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló

Schreyer ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások minden napon d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig tartanak.

Az intézet nagyszabású szervezete, a tanári kar magas és sokoldalú képzettsége, valamint a legalaposabb és legcélszerűbbnek bizonyult tanrendszer a Schreyer zene-conservatoriumnak az országos magy. kir. Zeneakadémia után az első helyet biztosítja.

Tanítatnak mint főtanszakok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon czimbalom, orgona, minden fuvóhangszer és magánének. Mint mellék-tárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zenetörténet, aesthetika, magyar irodalom, karének, zongora összejáték, kamara zene, zenekar iskola és zene-módszertan, ugyanazon tanterv szerint, mint az országos zeneakadémián Budapesten.

TANÁRI KAR:

Schreyer Harry, zongora kiképzés, ének és módszertan.
Unger Mór, hegedű, közép- és kiképző osztá-lyok, karének, zenekariskola.
Sperber Frigyes, hegedű, mélyhegedű, kam.-zene.
Müttermüller József, gordonka, zongora és ka-marazene.

Odry Lehel, ének, hangképzés.
Békéssy Ferencz, ének, elméleti tantárgyak.
Schreyer Jakab } zongora és zong. összejáték.
Szilágyi Gyula }
Uresch B., fuvóhangszerek.
Siebert Hermina, ének, hangképzés.

Müttermüllerné Lengyel Erzs } zongora.
Klein Sándorné }
Bayer-Bettelheim Ida, felügyelőnő }
Kiss Károly, czimbalom.
Hegyessy Gizella, segédtanító.

Tandij egy évre az alsó osztályban 50 frt, a felső osztályokban 60 frt, fuvóhangszerekre 10 frt, a mely összeg mindenkor előrefizetendő, kívánatra fél, negyedévi, sőt havi részletekben is.

Beiratások d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig a Schreyer zene-conservatoriumban (Szabadság-tér 21. sz. a. Lengyel-féle ház) történnek. — Beiratási díj 5 frt.

Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekükben, hogy a múlt évi, mint az újonnan jelentkező növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság:

2379

Schreyer Harry. Unger Mór. Müttermüller József. Sperber Frigyes.

Karslbadi női glace kesztyűk
 pára 90 kr.

Fegyházban kötött
 gyermek, női és férfi
 harisnyák egyedüli
 raktára.

Mosó bársonyok a legújabb szí-
 nekben érkeztek.

Flanel ingblousok
 és övek nagy vá-
 lasztékban.

ALAPITTATOTT 1840.

Legújabb
 diszkülönleges-
 ségek.

Ujdonságok!!

Selyem, szövet, barchetokban, dús választék csipke és szövet függönyökben. Futó és salon szőnyegek, paplan és matraczok a legjobb minőség. Kész női és férfi fehérneműek. Valódi szepességi asztalneműek.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD, SZABADSÁG-TÉR és FORRAY-UTCZA SAROK.

Selyem és flanel
 jouponok a legjobb
 minőségben.

ALAPITTATOTT 1840.

Legújabb
 női és férfi
 nyakkendők.

A legjobb **„SMYRNA“** szőnyegek legfinomabb gyapju anyagból „Koni ipar“ **Torontáli szőnyeggyár.** Arad és vidékén csak nálunk szerezhető be gyári áron.

Borossebes község előjárótól.

2522—1900.

Árverési hirdetmény.

Borossebes község közbirtokossága egyetemének tulajdonát képező erdő és erdősült legelő egy bizonyos részének letarolása és kihasználása a nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. miniszterium 72336—898. számú magas rendeletével engedélyeztetvén, az ezen területen levő tölgy, cser és bükkből álló fatömegnek eladására árverés hirdettetik s megtartására határidőül 1900. évi október hó 18-ának d. e. 10 órája Borossebes község házában ki-tűzetik.

Kikiáltási ár: 13520 korona. — Ezen árverésre venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a fanemek mennyiségére és minőségére vonatkozó ada-

tok a borossebesi körjegyzőség irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Borossebes, 1900. évi október hó 1-én.

2703

Az úrbéri bizottság nevében:

Tamó Zsigmond, **Bun Pável,**
 körjegyző. bíró.

Ékszerárgyak

ezüst evőeszközök és valódi schweiczi órák alkalmi vételek által a legjutányosabb árban kaphatók: 2508

Ugyanitt arany, ezüstműek és

ZÁLOGJEGYEK

legmagasabb árban megvételnek

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész Templom-u., Minorita-palota.

Szép fekete haja lehet

Ha egy kísérletet tesz
 Hajós Árpád gyógytárában
MELANOGENT hogy ha vesz.

Egy kísérlet elegendő
 S egy forint csak az ára,
 Gyönyörű szép fekete lesz,
 Büszke lesz a hajára.

Vagy ha aranyszőke hajra
 Könnyen akar szert tenni,
 Hajós-féle patikában

GOLD-ELSET kell csak venni.

Biztos hatás, olcsó ára,
 Kerül csak: **két koronába.**

Kapható egyedül csakis:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 22-İK SZÁM,
 a megyeházzal szemben.

Körem vizáramlása
 védjegyről

Brády-féle Mária-Czelli gyomor-cseppek

KITŰNŐ HATÁSSAL BIR GYOMORBETEGSÉGEKNÉL.

Nélkülözhetlen, régóta hírneves házlizer étvágytalanságnál, gyomorgyöngéségnél, kellemetlen szaga lélekvételnél, vérszegénységénél, iszony és hány-lagereknél, gyomorgörcsöknél, székkelényedések és szorulásoknál.

Ugyazinté főfájásoknál, a gyomor túlterhelésénél. Kipróbált gyógyszer giliszták és májbetegségek ellen. Mindezen betegségeknek a **Brády-féle Mária-Czelli gyomorcseppek** sok éven át a legjobb gyógyszereknek bizonyultak, miről száz és száz elismerő bizonyítvány tanuskodik. Egy közörséges palaczk ára használati utasítással 40 kr., kétszeres palaczk ára 70 kr.

A vásárlásnál határozottan **Brády-féle Mária-Czelli gyomorcseppek** kérjünk és arra figyeljünk, hogy fenti védjegy és aláírás, valamint arra, hogy a régi hírneves valódi **Brády-féle** gyomorcseppek, melynek üvege 40 kr., dupla üvege 70 krba kerül, kapjuk; míg az utánzatok, hamisítványok és értéktelen cseppek olcsóbb áron, 35 kr-ért adatnak el.

Brády Károly Gyógyszertára a „Magyar Királyhoz“
 Bécs, I. Fleischmarkt 1.

Főraktár: **Török József** Gyógyszertára Budapest, VI., Király-utca 12.
 Továbbá az összes gyógyszertárakban. 231